

Գլխավոր խմբագիր՝
ԳՈՐԾԱՐ ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ

Լրատվական գործունեություն
իրականացնող՝
«Հայաստանի պետական
տնտեսագիտական
համալսարան» պետա-
կան ոչ առևտրային
կազմակերպություն:

Հասցեն՝
0025, Երևան,
Նալբանդյան փողոց 128,
կենտրոնական մասնաշենք,
2-րդ հարկ:
Հեռախոս՝ 593-460, 4-60

Վկայական N 03Ա054452:
Տրված է՝ 05.06.2002թ.:

Հրատարակիչ՝ ՀՊՏՀ
«Տնտեսագետ» ամսագիրը
լուսու է ընծայվում
ՀՊՏՀ լրատվության և
հասարակայնության հետ
կապերի բաժնի կողմից:

Սեպտեմբեր-հոկտեմբեր
2014 / N4 (680)
Տպաքանակը՝ 500
Տարածվում է անվճար:

Խմբագրակազմ
Խմբագիր՝
ԱՐՄԻՆԵ ՎԱՐԴԱՆՅԱՆ
Լրագրող՝
ՆԱՏԵ ԱՎԱՆԵՍՅԱՆ
Լուսանկարիչ՝
ՌԱԶՄԻԿ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ

Համակարգչային
ձևավորումը
ՆԱԻՐԱՆ ԽՉԵՅԱՆԻ
Շապիկի ձևավորումը՝
ՆԱՐԻՆԵ ԱՎԱՆԵՍՅԱՆԻ

Համարի
պատասխանատու՝
ԳՈՐԾԱՐ ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ

Խմբագրությանը տրամա-
դրված հեղինակների
նյութերում տեղ գտած
փաստական անցշտություն-
ների համար խմբագրությունը
պատասխանատվություն չի
կրում: Ամսագրի նյութերն
օգտագործելիս հղումը
պարտադիր է:

Պատվեր՝ 102:
Ծավալը՝ 6 տպ. մամուլ:
Ստորագրված է
տպագրության՝
03. 11. 2014 թ.:

Տպագրված է «Տնտեսագետ»
հրատարակչությունում:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Սեպտեմբերմեկյան.....	4
ԲՐԻՏԱՆԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ԴԵՍՊԱՆԸ՝ ՀԱՅԱՍՏԱՆՈՒՄ ԵՎ ՏԱՐԱԾԱՇՐՋԱՆՈՒՄ.....	5
ՆՈՐԵԼՅԱՆ ՄՐՑԱՆԱԿԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ.....	8
ՀՀ ԱՆԿԱԽՈՒԹՅՈՒՆ – 23	
ՀՀ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐԸ՝ ՀՊՏՀ-ՈՒՄ	9
ՀՊՏՀ ՏՊԱՐԱՆԸ.....	11
ԼՂՀ ՎԱՐՉԱՊԵՏԸ՝ ՀԱՐԱՋԱՆ ԲՈՒԺՈՒՄ.....	12
ԳԻՏԱԿԱՆ ԽՈՐՃՐԴԻ ՆԻՍՏԵՐՈՒՄ.....	13
ԴԻՄՈՒԴ - 2014	
Համալրումն ավարտված է	15
«ՏՆՏԵՍԱԳԵՏ» ՄԱՐԶԱԱՌՈՂՋԱՐԱՆՈՒՄ.....	16
ՍԱՄՎԵԼ ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ	
ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԽճԱՆԿԱՐ	18
ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑՈՒՄ Է «ԱՄԲԵՐԴԸ».....	21
«ԱԶԴԱՐԱՐ» - 220.....	22
Ներառական աճի խթանման քննարկումներ.....	23
«ԱՄԲԵՐԴ» ՀԵՏԱԶՈՏԱԿԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆՈՒՄ.....	24
ԱՐՄԵՆ ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ	
Սպառողական ծախսերի և պարենային ապրանքների շուկաների բնորոշ գծերը Հայաստանում.....	27
ԼԻԱՆ ՀԱԿՈԲՅԱՆ	
Անդրադարձ հարմար և արժանապատիվ աշխատանքի տնտեսահրավական հիմքերին.....	30
ՆՈՐԱ ԱՅՎԱՅՅԱՆ	
ՀԱՅՐԵՆԻՔԸ ՍԿՍՎՈՒՄ Է ԲՆՈՒԹՅՈՒՆԻՑ.....	32
ՀԱՄԱՀԱՐՐԱՅԻՆ ԲՐԵՆԴ.....	34
ԼՈՒՍԱՆԿԱՐԱՅԻՆ ԼՐԱՀԱՐՔ.....	36
ՄԵՐ ՇՆՈՐՉԱԼԻՆԵՐԸ.....	42
ԱՌՅԱՆ ՕՐԱԿԱՆ	
ՎԵՐԾԱՆԵԼՈՎ ԱՐՎԵՍՏԻ ԳԱՂՏՆԱԳՐԵՐԸ.....	44

ՍԵՊԱՏԵՄԲԵՐՄԵԿՅԱՆ

Մեկնարկեց 2014-2015 ուսումնական տարին: Կրկին մեր համալսարանն իր դրամերը բացեց ուսանողների առջև և հավուր պատշաճի դիմավորեց Գիտելիքի տոնն ու ուսումնական տարեսկիզբը: Տնտեսագիտական համալսարանի առկա ուսուցման բակալավրիատ ընդունված շուրջ 1000 առաջին կուրսեցիների համար այս սեպտեմբերի 1-ը նաև ուսանողական կյանքի առաջին օրն էր: Վաղ առավոտից համալսարանի բակում էին առաջին կուրսեցիները, նրանց ծնողները, դեկանները, ամբիոնների վարչները, պրոֆեսուրաբասխոսական կազմը: Դնչում էր տոնական երաժշտություն, խանդավառ տրամադրություն էր:

«Գաղափարդ դարձրո՞ւ իրականություն» այս վերտառությամբ պաստառով համալսարանը դիմավորեց իր ուսանողներին՝ այդ կոչի մեջ ամփոփելով այն պատրաստակամությունն ու ջանքերը, որ բուհը ներ է դնում յուրաքանչյուր ուսանողի կրթության, կայացման ու գաղափարների իրականացման համար:

ՀՊՏՀ ռեկտոր Կորյուն Աթոյանը համալսարանի հինգ ֆակուլտետների նորընծա ուսանողներին շնորհավորեց, բարի գալուստ մաղթեց: Ռեկտորը նշեց, որ համալսարանն իր ուսանողներին, ինչպես ամեն տարեսկզբի, դիմավորում է նորություններով, նոր ծրագրերով, բարենորոգումներով՝ ի նպաստ ուսանողի և վերջինիս արդյունավետ ուսման, այնուհետև նշեց, որ բուհը, բացի կրթական միջավայրից, առաջարկում է նաև մի շարք այլ ծառայություններ՝ կեցության, հանգստի, սննդի: Որջույնի խոսք ասաց նաև ՀՊՏՀ ուսանողական խորհրդի նախագահ Սերգեյ Խառաւոյանը: Նա շնորհավորեց առաջին կուրսեցիներին, մաղթեց ուսման մեջ հաջողություններ ու կոչ արեց լինել նախաձեռնող ու ակտիվ:

Ողջույնի խոսքերից ու շնորհավորանքներից հետո դեկաններն առաջին կուրսեցիներին ուղեկցեցին ֆակուլտետներ: Նրանց համար ներածական դասախոսություններ կարողացին ամբիոնների վարչները՝ բացահայտելով ամեն մասնագիտության կարևորությունը, գրավչությունը, հեռանկարները:

Այդ ընթացքում ֆակուլտետների միջանցքներում դասատախակների մոտ խճված էին ծնողները, որոնք ժայռով ու հպարտությամբ ծանորանում էին դասացուցակներին և գրի առնում: Առաջին կուրսեցիներն այդ օրը ստացան համալսարանի պատունական «Տնտեսագետ» ամսագրի համարներ:

Գիտելիքի օրը տոնական մթնոլորտում դիմավորեցին նաև ինֆորմատիկայի և վիճակագրության ֆակուլտետում: Թեպետ համալսարանի այս ֆակուլտետը մի փոքր հեռու է մայր բուհից, սակայն այն ևս արժանանում է պատշաճ ուշադրության. ռեկտոր Կորյուն Աթոյանը այդ օրը նաև նրանց ուղղեց իր սրտի խոսքը: Ձեյթունցիներին շնորհավորեցին նաև պրոեկտոր Միհրդատ Հարությունյանը, դեկան Մանուկ Մովսիսյանը և ամբիոնի վարչի Վարդան Սարգսյանը:

«Դուսով եմ, որ համալսարանին ծանոթանալուց հետո դուք կսիրեք այն և կհամոզվեք, որ ծիշտ ընտրություն եք կատարել: Այստեղ անցնելու են ձեր կյանքի լավագույն տարիները, երբ դուք հնարավորություն կունենաք գիտելիք ձեռք բերելու ու նաև ձեր ազատ ու անհոգ կյանքը վայելելու: Իհարկե, ամեն ինչ պետք է հավասարակշռված անել, որպեսզի մեկը մյուսին չխանգարի», - համալսարանը, իրականացվող ծրագրերը ներկայացնելուց հետո նշեց ռեկտոր Կորյուն Աթոյանը՝ ՀՊՏՀ ուսանողներին մաղթելով երջանիկ ու լուսավոր ապագա:

ԲՐԻՏԱՆԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ԴԵՄՊԱՍԸ՝ ՀԱՅԱՍՏԱՆՈՒՄ ԵՎ ՏԱՐԱԾԵՐՁԱՆՈՒՄ

ՏՆՏԵՍԱԳԻՏԱԿԱՆ ՀԱՍՎԼՍԱՐԱՆՈՒՄ ԱԶԴԱՐԱՐՎԵՑ ԲՐԻՏԱՆԱԿԱՆ ԲԻԶՆԵՍ ԴՊՐՈՑԻ ԲԱՑՈՒԾԸ

Հայաստանի պետական տնտեսագիտական համալսարանը նոր ուսումնական տարին, ավանդույթի համաձայն, սկսեց մի շարք նորություններով, այդ թվում՝ ազդարարվեց Բրիտանական բիզնես դպրոցի հիմնադրման մասին:

Տնտեսագիտական համալսարանը, որը միջազգայնացումը հոչակել է իր գերականապատակների շարքում, երկարատև բանակցություններ է վարել «Globe Education (GB) LTD» սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերության հետ: Նպատակը այդ ընկերության հոչակավոր 4 համալսարաններից մեկի հետ համագործակցություն ձևավորելն էր: Առաջին քայլերը սկսվեցին փոխայցելություններով. ՀՊՏՀ ռեկտոր Կորյուն Արոյանը և համալսարանի ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ի կրթության կառավարման ամբիոնի վարիչ Ներսես Գևորգյանը 2013 թ. հունիսին այցելեցին Լոնդոն: Եվս մեկ լոնդոնյան այց 2014 թ. հունվարին կատարեցին ՀՀ ԿԳ նախարար Արմեն Աշոտյանը և ՀՊՏՀ ռեկտոր Կորյուն Արոյանը: Դպրոցի ղեկավարությանն ու պատվիրակներին Տնտեսագիտական համալսարանը բազմից հյուրներել է նաև իր հարկի տակ: Փոխայցելություններն ու քննարկումները շարունակական էին, արդյունավետ ու ծևակորեցին համագործակցության այն հիմքը, որը բույլ կտար ծանրակշիռ նախագիծ իրականացնել:

«Երբ գործընթացը նոր էինք սկսել, առաջին այցերն էինք ղեկ կատարել, ամենավատալի էր, որ կհաջողվի Հայաստանում, մեր համալսարանում հիմնել Բրիտանական բիզնես դպրոց: Սա անհամարեա քայլ էր, որին մենք հասանք համբերատար և հետևողական աշխատանքով: Տևական բանակցությունները, փոխայցելություններն ու քննարկումները տվեցին իրենց արդյունքը՝ մեր համալսարանում հիմնադրվեց Բրիտանական բիզնես դպրոց: Կարծում եմ՝ սա իրականացավ նաև շնորհիվ մեր բույի զարգացման որոշակի

մակարդակի՝ իր կրթական միջավայրով, տեխնիկական պայմաններով ու հնարավորություններով», - «Տնտեսագիտի» հետ զրոյցում ասաց ՀՊՏՀ ռեկտոր, տնտեսագիտության ղոկտոր, պոռֆեսոր Կորյուն Արոյանը:

2014 թ. սեպտեմբերի 24-ին ՀՊՏՀ-ում շուրջով ու հանդիսավորությամբ տեղի ունեցավ Բրիտանական բիզնես դպրոցի բացման պաշտոնական արարողությունը, որին մասնակցում էին ՀՀ վարչապետ, ՀՊՏՀ խորհրդի նախագահ Ռովիկ Աբրահամյանը, ՀՀ-ում Մեծ Բրիտանիայի արտակարգ և լիազոր դեսպան Քետրին Չեյն Լիչը, LSC-ի խորհրդի նախագահ, բրիտանական լեյբորիստական կուսակցության քաղաքական գործիչ լորդ Ջոն Թոնլինսոնը, «Globe Education (GB) LTD»-ի տնօրեն Թիմոտի Անդրադին, Անգլիա Ռազմիկի համալսարանի պրոռեկտոր Թրևոր Բոլտոնը, Հայաստանում Բրիտանական բիզնես դպրոցի կառավարիչ Լիյա Ռովիկանիսյանը, Լոնդոնի կոմերցիայի դպրոցի ներկայացուցիչներ, Հայաստանի Կառավարության անդամներ, Ազգային ժողովի պատգամավորներ, համալսարանի խորհրդի անդամներ, հյուրեր, համալսարանի պրոֆեսորադասախոսական անձնակազմի ներկայացուցիչներ, աշխատակիցներ, ուսանողներ:

Համալսարանի բակում պատվարժան հյուրերին դիմավորեց ՀՊՏՀ ռեկտորը, ապա ուղեկցեց համալսարանի մասնաշենքերից մեկում տեղակայված Բրիտանական բիզնես դպրոց:

2013 թ., հունիս, Լոնդոն

Կորյուն Աթոյանն ու լորդ Ջոն Թոմլինսոնը կատարեցին դպրոցի հանդիսավոր բացումը՝ կտրելով կարմիր ժապավենը, որից հետո հյուրերը շրջեցին դպրոցում: ՀՊՏՀ ռեկտորը ՀՅ Վարչապետին և հյուրերին ներկայացրեց Բիզնես դպրոցը, ուսանելու պայմանները, տեխնիկական հագեցվածությունը:

Հանդիսությունների դահլիճում շարունակվեց արարողության երկրորդ հատվածը, որը բացեց ՀՅ Վարչապետը՝ նախ ընդգծելով, որ իր տրամադրությունը բարձր է՝ կրկին Տնտեսագիտական համալսարանում գտնվելու առիթով, ապա Հայաստանի Հանրապետության Կառավարության և անձանք իր անունից ջերմորեն ողջունեց Հայաստանում Բրիտանական բիզնես դպրոցի բացումը: «Կրթության ոլորտը Հայաստանի Կառավարության ծրագրի կարևորագույն ուղղություններից է, և մենք մշտապես ուշադրության կենտրոնում ենք պահում երկրի կրթական համակարգի շարունակական կատարելագործման և արդիականացման խնդիրները: Մրցունակ պետություն՝ նշանակում է մրցունակ կրթական և գիտական համակարգ: Այսպես է սահմանված Հայաստանի Կառավարության ծրագրում: Այսօր դժվար է պատկերացնել մրցունակ լինելու գաղափարը, եթե ազգային տնտեսությունը հենակած չէ»

բրիտանական
չափանիշներին համապատասխան
կրթություն ստանալու հնարավորություն: Համոզված եմ, որ աշխարհի առաջատար համալսարանների հետ փոխշփումներն ու համագործակցությունը մեծապես կնպաստեն հայաստանյան կրթական համակարգի զարգացման գործին», - իր խոսքը եզրափակեց վարչապետը՝ բարի երթ մաղթելով նորաբաց դպրոցին:

Այնուհետև ելույթ ունեցավ ՀՊՏՀ ռեկտոր Կորյուն Աթոյանը՝ անդրադառնալով Բոլոնիայի գործընթացում ներգրավված հայաստանյան կրթական համակարգին, շեշտադրելով եվրոպական կրթության բարձր հեղինակությունը: Համալսարանի դեկանը խոսեց բրիտանական կրթական ավանդույթների, բարձր վարկանիշի ու այդ համատեքստում բրիտանական կրթական հաստատությունների հետ համագործակցություն ձևավորելու Տնտեսագիտական համալսարանի քայլերի մասին: Արժնորելով այս նախագիծը՝ Կորյուն Աթոյանը ներկայացրեց դպրոցի հնարավորություններն ու բացառիկությունը, այնուհետև անդրադապ համալսարանի վերջին երեք տարիների ձեռքբերումներին՝ նշելով, որ դրանք արձանագրվել են բուհի զարգացման բոլոր ուղղություններով ու առանձնացրեց ամենանշանակալիները:

«Ավելի քան 3 տարի «Մենք փոխվում ենք» կարգախոսի ներքո Հայաստանի պետական տնտեսագիտական համալսարանում իրականացվում են բարեփոխումներ՝ միտքած համալսարանի հեղինակության ամրապնդմանը, կրթական միջավայրի և կրթության որակի բարելավմանը, հետազոտական ուղղության զարգացմանը: Համալսարանի ավանդույթների պահպանան և առկա ձեռքբերումները նոր ժամանակներին ու մարտահրավերներին համահունչ զարգացնելու ճանապարհին մենք բավական հաջողություններ ենք ունեցել: Համալսարան մտնող յուրաքանչյուր ոք անգեն աչքով էլ տեսնում է, թե որքան է վերափոխվել մեր սիրելի համալսարանը՝ դարձել գրավիչ, ինքնատիպ միջավայրով, ուրույն ձևավորմամբ, տեխնիկապես վերագինված: Մեզ համար շատ կարևոր է «Ամբերդ» հետազոտական կենտրոնի ստեղծումը, որն առաջին խոշոր քայլն է համալսարանում գիտա-

առաջատար գիտելիքների վրա», - շարունակեց Հովհան Աբրահամյանը՝ բրիտանական առաջատար փորձի ներքափանցումը Հայաստան համարելով նշանակալի ձեռքբերում: Կարևորելով կրթական համակարգի զարգացման ճանապարհին միջազգայնացմանն ուղղված քայլերը՝ ՀՅ Վարչապետը հույս հայտնեց, որ այս նախագիծի իրականացումը խթան կհանդիսանա նաև Հայաստանի այլ բուհերի համար: «Հատկապես կարևորում եմ այն հանգամանքը, որ լինելով միակը տարածաշրջանում՝ Բրիտանական բիզնես դպրոցը ձեռք է բերում տարածաշրջանային կարգավիճակ՝ նաև օտարերկրացիներին ընձեռելով

հետազոտական բաղադրիչն ամրապնդելու ուղղությամբ: Մեփական միջոցների 3,7 տոկոսը մենք հատկացնում ենք բուհական գիտության զարգացմանը: «Ամբերդ» հավակնում է դառնալ հայաստանյան պետական կառույցների, տնտեսության տարրեր ճյուղերի զարգացման համար անհրաժեշտ

հանդես եկան նաև «Globe Education (GB) LTD»-ի տնօրեն Թիմոտի Անդրադին, Անգլիա Ռասկին համալսարանի պրոռեկտոր Թրևոր Բոլտոնը, Լոնդոնի Կոմերցիայի դպրոցի դասախոս Լեստեր Մեսինգհեմը՝ իրենց հերթին ներկայացնելով դպրոցը, մագիստրոսական կրթական ծրագիրը, պահանջները, համագործակցության շրջանակներն ու հեռանկարները:

Հայաստանում Բրիտանական բիզնես դրայոցը «London School of Commerce (LSC) Group of Colleges»-ի մաս է կազմում և հիմնադրվել է ՀՊՏՀ-ի և «Globe Education (GB) LTD» ընկերության միջև համագործակցության շրջանակներում: «Globe Education (GB) LTD» ընկերության գործընկերները 4 բրիտանական բուհեր են, որոնցից մեր համալսարանի հետ համագործակցում է Անգլիա Ռասկին համալսարանը: Համատեղ բիզնես դպրոցը հիմնադրվել է Հայաստանի Հանրապետության Կառավարության որոշմամբ, որի համաձայն՝ բիզնես դպրոցի բաժնեմասի 51 տոկոսը տնօրինում է «Globe Education (GB) LTD»-ն, 44 տոկոսը՝ ՀՊՏՀ-ն, իսկ 5 տոկոսը՝ ՀՀ Կառավարությունը:

Բիզնես դպրոցն իրականացնելու է բիզնեսի կառավարման մագիստրոսական կրթական ծրագիր (հեռակա կրթածես, դասընթացի տևողությունը՝ 18 ամիս), որը հաջողությամբ ավարտած ուսանողները կստանան Անգլիա Ռասկին համալսարանի դիպլոմ: Բիզնես դպրոցի ուսանողները բացառիկ հնարավորություն են ունենալու ուսումնառության ընթացքուն ուսման վարձը վճարելով Հայաստանում, նույն վարձի շրջանակներում, երկու մոդուլի մասնակցել Լոնդոնի Կոմերցիայի դպրոցի այլ

վերլուծություններ ու փորձագիտական մոտեցումներ առաջարկող հեղինակավոր կենտրոն», - հայտարարեց համալսարանի ռեկտորը: Կորյուն Աթոյանը համալսարանի հաջողությունների համար շնորհակալական խոսք ուղղեց ՀՀ Նախագահին, Ազգային ժողովին, Կառավարությանը, համալսարանի խորհրդի անդամներին՝ ի դեմս խորհրդի նախագահ Յովիկ Աբրահամյանի, Հայաստանում Սիամյալ Թագավորության դեսպան Քետրին Ջեյն Լիչին, «Globe Education (GB) LTD»-ի տնօրեն Թիմոտի Անդրադիին: Բուհի դեկանարդ շնորհակալություն հայտնեց նաև բոլոր այն մարդկանց, ովքեր ևս կարևորել են համալսարանի առաջխաղացուն ու հանդես եկել աջակցությամբ:

Այսուհետև ելույթներով հանդես եկան բրիտանացի հյուրերը: LSC-ի խորհրդի նախագահ լորդ Չոն Թոն լինսոնը ներկայացրեց այն դժվար ու երկար ճանապարհը, որն անցել է Բրիտանական բիզնես դպրոցի բացման հանդիսավոր արարողությանը մասնակցելու համար: «Մա այն բացառիկ դեպքերից է, որ արժեր նման ճանապարհ անցնել», - ընդգծեց նա՝ շնորհակալություն հայտնելով ՀՊՏՀ դեկավարությանն ու ՀՀ Կառավարությանը՝ Հայաստանում ննան ծրագիր իրագործելու հարցում աջակցություն ցուցաբերելու համար: ՀՀ-ում Մեծ Բրիտանիայի արտակարգ և լիազոր դեսպան Քետրին Ջեյն Լիչը ողջունեց նախաձեռնությունը՝ ընդգծելով, որ արդյունքում հնարավոր կրառնա Հայաստանում Մեծ Բրիտանիայի դիպլոմ շնորհելը: «Այս դպրոցը բույլ կտա բիզնեսի, ծեռնարկատիրության նոր սերունդ ունենալ Հայաստանի ապագայի համար», - հույս հայտնեց դեսպանը: Ելույթներով

մասնաճյուղերում, այդ թվում՝ Լոնդոնում, Մալթայում և այլուր: Դպրոցում դասավանդելու են Մեծ Բրիտանիայից ժամանած դասախոսները՝ համագործակցելով տեղացի բարձր որակավորում ունեցող մասնագետների հետ:

Նախագծի հեղինակները նշում են. «Դպրո-

ցի նպատակը բարձրորակ և գործատուի պահանջներին համապատասխան գիտելիք հաղորդելն է, որը նատչելի կլինի 77 և օտարերկրյա քաղաքացիների համար: Դայաստանում Բրիտանական բիզնես դպրոցը ուսանողներին հնարավորություն է ընձեռում առաջին անգամ Դայաստանում ստանալ միջազգային ճանաչում ունեցող բրիտանական համալսարանի մագիստրոսի կոչում»:

«Մեր համալսարանի համար մեծ ձեռքբերում եմ համարում Բրիտանական բիզնես դպրոցի հիմնադրումը», - «Տնտեսագետի» հետ գրույցում ասաց ՀՊՏՀ արտաքին կապերի բաժնի պետ

Կարդ Ռուկասյանը՝ ընդգծելով, որ մեր բուլի գործընկեր «Globe Education (GB) LTD»-ն աշխարհի 7 երկրներում արդեն իսկ ունի հաջողությամբ գործող նասնաճյուղեր: «Այս ծրագիրը լայն հնարավորություններ է տալիս. նախ՝ սա համաշխարհային կրթական շուկա մուտք գործելու մեր բուլի քայլերից մեկն է, երկրորդ՝ հնարավոր կլինի, սովորելով Դայաստանում, ստանալ միջազգային հեղինակություն ունեցող բուլի կրթություն, երրորդ՝ ուսման վարձը վճարելով Դայաստանում ուսանողներն ուսումնառության ընթացքում 2 մոդուլի կարող են մասնակցել այլ երկրներում գործող նասնաճյուղերում, չորրորդ՝ ծրագրում ընդգրկված են ՀՊՏՀ դասախոսներ, ինչը փորձի փոխանակման հիմնալի հնարավորություն է, և վերջապես՝ հեռակա այս ծրագիրը նորույթ է հայաստանյան կրթական շուկայում: Սա հնարավորություն կտա ուսումը համատեղել աշխատանքի հետ՝ հարստացնելով մասնագիտական գիտելիքները», - նախագծի հնարավորությունների նախն նշեց նա:

Բիզնես դպրոցի առաջին մոդուլի մեկնարկը՝ 2014թ. նոյեմբերի 7-ին:

ԳՈՐԱՐ ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ

ԺԱՆ ԹԻՐՈԼ.

ՏՆՏԵՍԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ

ԲՆԱԳԱՎԱՌԻ

ԴԱՓՆԵԿԻՐԸ

Յոկտեմբերի 13-ին Ստոկհոլմում, Շվեդիայի գիտությունների թագավորական ակադեմիայում 2014 թվականի տնտեսագիտության բնագավառի Նոբելյան մրցանակի է արժանացել ֆրանսիացի գիտնական, Թուլյուզի Սոցիալական գիտությունների համալսարանի Արդյունաբերության տնտեսագիտության ինստիտուտի գիտական դեկանը Ժան Թիրոլը: Ինչպես հաղորդում է Նոբելյան կոմիտեի պաշտոնական կայքը (www.nobelprize.org)՝ Թիրոլը մրցանակին արժանացել է «շուկայական իշխանության վելուծության և կարգավորման համար»: Նոբելյան կոմիտեի գնահատմանը՝ Թիրոլի աշխատությունը ցույց են տալիս, թե ինչպես կարգավորել այն ոլորտները, որտեղ գերիշխում են նի քանի խոշոր ընկերություններ: «Անման շուկաներում կարգավորման բացակայությունը հանգեցնում է անցանկալի սոցիալական հետևանքների՝ գների չմուտիվացված աճի կամ շուկայում այնպիսի ընկերությունների դիրքի պահպանման, որոնք գոյատևում են՝ կասեցնելով ավելի արդյունավետ ընկերությունների մուտքը: Ֆրանսիացի պրոֆեսորը մշակել է նաև գործարար հեղինակության և տնտեսական գործունեության վրա դրա ազդեցության մաքենատիկական մոդելը:»

Կարգավորման միջոցները կամ մրցակցային քաղաքականությունը պետք է հետևողականորեն հարմարացվեն ամեն առանձին ոլորտի պայմաններին: Ժան Թիրոլը ստեղծել է այդպիսի միջոցների մշակման ընդհանուր հենք և որոշակիացրել է դրա կիրառումը տարբեր ոլորտներում՝ հեռահաղորդակցությունից մինչև բանկային: Հենվելով նրա մշակումների վրա՝ կառավարությունները կարող են խրախուսել խոշոր ընկերություններին՝ դառնալ ավելի արդյունավետ և միևնույն ժամանակ կանխարգելել այն վճարը, որը վերջիններս կարող են հասցնել մրցակիցներին և սպառողներին», - այս իմանափորումն է ներկայացված Նոբելյան կոմիտեի հաղորդագրության մեջ:

Նոբելյան մրցանակի դափնեկիր 61-ամյա Թիրոլը ավելի քան 100 գիտական աշխատանքների և 6 գրքի հեղինակ է:

«Ես անմիջապես մտածեցի նրանց մասին, ովքեր ինձ օգնել են ընտանիքին, ուսանողներին, իմ ուսուցիչն ու քանակին ընկեր ժամանակակիցներին և այս մրցանակին», - ասել է Թիրոլը Նոբելյան կոմիտեի ներկայացուցչի հետ գրույցում՝ ավելացնելով, որ հաջողությունը պայմանավորված է նրանով, որ «հայտնվել է ծիշտ տեղում, ծիշտ ժամանակին ու ծիշտ մարդկանց հետ»: «Մենք փորձում ենք հասկանալ՝ որն է հակամոնուպուլ կարգավորման էլուրում հատկապես ներակառուցվածքային ոլորտներում: Մեզ անհրաժեշտ է մրցակցություն, բայց այդպիսի ոլորտներում դրան հասնելու ճանապարհը դյուրին չէ», - այսպես է նկարագրել գիտնականը իր ուսումնասիրությունների նպատակը:

ՀՀ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅԱՆ ԼԱԽԱՐԱՐԸ ՀՊՏՀ-ՈՒՄ

Ռազմահայրենասիրական դաստիարակության դրվագներ

Սեպտեմբերի 12-ին մեր համալսարանի հյուրն էր ՀՅ պաշտպանության նախարար Սեյրան Օհանյանը: Հանդիպումը տեղի ունեցավ Հայաստանի երիտասարդական հիմնադրամի աջակցությամբ, բուհում հյուրօնների էր նաև ՔԵԶ հոգաբարձուների խորհրդի համակարգող, ՀՅ Աժպատգամավոր Կարեն Ավագյանը: Օրը տոնական էր, հագեցած ու հանդիսավոր. մեկնարկում էին ՀՊՏՀ ուսանողական խորհրդի 20-ամյակին նվիրված միջոցառումները: Պաշտպանության նախարարը բուհի դեկավարության, դասախոսների և ուսանողների հետ նաև նախակիցը դարձավ մի շարք հանդիսությունների:

Նախարար Սեյրան Օհանյանը ռեկտոր Կորյուն Աբրյանի հետ, պրոֆեսորադասախոսական կազմի և ուսանողների ուղեկցությամբ, ծաղկեպակ դրեց ՀՊՏՀ բակում տեղադրված «Չոփվածների հիշատակին» հուշաքարի մոտ: Այնուհետև նաև գոհված ՀՊՏՀ գոհված ուսանող-ազատանարտիկների հիշատակին նվիրված լսարանի բացման հանդիսավոր արարողությանը, որին ներկա էին նաև գոհված ուսանող-ազատանարտիկների ընտանիքների անդամները, հարազատները, ուսանողական ու մարտական ընկերները:

Համալսարանի գլխավոր նախաչենքի 2-րդ հարկում գտնվող ու անվանակոչված լսարանը այսուհետ կլիմի հարգանքի ու երախտագիտության մի վայր, որտեղից սկիզբ կառնի ու ուսանող երիտասարդության հոգում արձագանք կգտնի հայրենիքն նվիրաբերված հերոսների կյանքի ու սիրանքի պատմությունը, հնարավորություն կստեղծվի ճանաչելու ու հիշելու նրանց անուն առ անուն, գիտակցելու ու արժեկորելու նրանց անմնացորդ նվիրումով ծեռք բերած հաղբանակները: Պատերին ազատանարտիկների լուսանկարներն են, վերևում՝ «Բարձունքը մերն է, տղերքը չկան, Տղերը ավելի բարձրում մնացին...» վերտառությունը, հանդիպակաց պատին՝ ՀՅ և ԼՂՀ ազգային հերոսների լուսանկարները: Ցուցակելու տակ ՀՊՏՀ անվեհեր մարտիկների պարգևներն են, նամակները, անձնական իրերը, որոնք սիրով համալսարանի թանգարանին են տրամադրել նրանց հարազատները: «Նժեկի» ռազմահայրենասիրական ակումբի անդամները վստահ են լսարանը յուրատեսակ թանգարան կդառնա, այնտեղ ամեն դասաժամը, անկախ նրանից, թե ինչ առարկայից է, կնվիրվի արիությանը, սիրանքին, հայրենասիրությանը:

Լսարանի բացման արարողությունից հետո մեծ հանդիսարահում կայացավ «1-ը դարձնենք 100»

խորագիրը կրող ծրագրի շնորհանդեսը՝ նվիրված հայալեզու Վիքիպեդիան Արցախյան պատերազմի մասին պատմող նյութերով հարստացնելուն: ՀՊՏՀ ռեկտոր, պրոֆեսոր Կորյուն Աթոյանը ողջունեց հյուրերին ու բոլոր ներկաներին: «Այս ուսումնական տարեսկիզբը մեր համալսարանում մեկնարկել է հարուստ ու հագեցած. ուսումնական գործընթացին գուգահեռ սկիզբ են առել միջոցառումներ, հանդիպումներ: Իսկ այսօրվանից մեր համալսարանի ուսանողական խորհրդուր, որը բոլորում է իր երկու տասնամյակը, մեկնարկում է հորելյանական միջոցառումների շարք», - ասաց ռեկտորը, ապա շարունակեց: «Արցախյան ազատամարտը փառավոր էծեր գրեց մեր ժողովրդի հերոսական պատմության մեջ: Այդ տարիներին բազմաթիվ երիտասարդներ զենք վերցրին և միացան ազգային ազատագրական պայքարին: Պայքարող մարտիկների շարքերում էին նաև մեր համալսարանի ուսանողներն ու դասախոսները»: Համալսարանի դեկավարն անդրադարձ Արցախյան գոյամարտին ՀՊՏՀ ներկայացուցիչների մասնակցությանը, երիտասարդության այսօրվա դաստիարակության խնդիրներին, շնորհակալություն հայտնեց պաշտպանության նախարար Սեյրան Օհանյանին՝ նշտապես բուհի կողմին լինելու համար: «Վստահ եմ, որ Զեր անցած պատվաբեր ճանապարհը, մարդկային արժանիքները, Զեր բարձր կերպարը մեր երիտասարդության համար ոգևորիչ օրինակ են», - ասաց Կորյուն Աբրյանը: Նա նաև շնորհակալություն հայտնեց Հայաստանի երիտասարդական հիմնադրամին՝ հանդիպումը կազմակերպելու համար, և մեկ անգամ շնորհավորեց ուսանողական խորհրդին՝ հորելյանի առիթով:

«1-ը դարձնենք 100» նախագծի շնորհանդեսին ՀՊՏՀ ասպիրանտ, նախագծի հեղինակ Յայշ Բեջանյանը տեղեկացրեց, որ իրենց ձեռնարկումն անմիջական արձագանքն է պաշտպանության նախարար՝ Վիքիպեդիան հայալեզու ռազմահայրենասիրական հոդվածներով հարստացնելու «1 հայ՝ 1 հոդված» կոչին: Այդ կարևոր գործին նախագծի անդամները ձեռնամուխ են եղել միասնականորեն ու մեկ ամսվա ընթացքում Վիքիպեդիան հարստացրել են 100-ից ավելի հոդվածներով: Հրապարակել են ՀՊՏՀ գոհված ազատանարտիկների մասին կենսագրական տեղեկություններ (ուշագրավ դրվագներ), նրանց մարտական ուղին, նաև առաջին անգամ բացառիկ լուսանկարներ:

ՀՊՏՀ ուսանողական խորհրդի նախագահ Սերգեյ Խառատյանը, ընդգծելով ուսխորհրդի գոր-

ծունեության ռազմահայրենասիրական ուղղվածությունը, վստահեցրեց, որ միասնականորեն նոր գաղափարներ են ներդնում այդ աշխատանքներում:

Ողջունելով ներկաներին ՊՆ ամբողջ անձնակազմի և իր անունից, շնորհավորելով Գիտելիքի օրվա, ուսանողական խորհրդի 20-ամյակի և Անկախության 23-րդ տարեդարձի առիթով՝ նախարար Սեյրան Օհանյանն ասաց. «Դայլկական տոնացույցում կան 2 ամիսներ, որոնք առանձնահատուկ նշանակություն ունեն մեզ համար՝ առաջինք մայիսն է՝ որպես հաղթանակների ամիս, երկրորդը՝ սեպտեմբերը՝ որպես անկախության ամիս: Գիտեք, որ այս օրերին նշվում են և՛ Արցախի, և՛ ՀՀ անկախության տոները, և այս օրերին ՀՀ պաշտպանության նախարարությունը կրության և գիտության նախարարության հետ համատեղ իրականացնում է փոխադարձ այցելություններ և համատեղ միջոցառումներ դպրոցներում, բուհերում, գորամասերում»: Նախարարն ասաց, որ իր համար մեծ պատիվ է սեպտեմբերյան բուհական համրիպումների շարքը սկսել Տնտեսագիտական համալսարանից և նրա բեմից ներկայացնել Հայաստանի գինված ուժերի կառույցը: Իր խոսքում պաշտպանական գերատեսչության դեկապար անդրադարձավ ԶՈՒ գործունեությանը, Վերջին շրջանի իրադարձություններին. հակառակորդի ոտնձգություններին, հայկական բանակի արժանի հակահարվածին ու սիրտագործություններին: Նա ընդգծեց բանակ - հասարակություն կապի ամրապնդման կարևորությունը և ողջունեց ուսանողների ռազմահայրենասիրական բոլոր նախաձեռնությունները:

«Այսօր, երբ բացում ենք մեր ռազմահայրենասիրական դաստիարակության լսարանները՝ նվիրված զոհված ազատամարտիկներին, ևս մեկ անգամ փորձում ենք նրանց հիշատակը վառ պահել: Շատերն ասում են՝ մենք նրանց կորցրեցինք: Բայց մենք չկորցրեցինք, մեր գործունեության ընթացքում գտնում ենք այն հերոսներին, որոնց բահված արյան գնով պահպանում ենք մեր ազգի արժանապատվությունը, բարձր ենք պահում հայոց բանակի, հայոց գինումի մարտական ոգին: Եվ մեր զոհված ազատամարտիկները միշտ մեզ հետ են, մեր գլխավերնում են: Մենք միշտ արտահայտվել ենք, որ նրանք գրկել են մեզ սխալվելու իրավունքից: Եթե մենք կարողանում ենք նրանց հիշատակը վառ պահել, ապա այսօրվա գործունեության ընթացքում պետք է ամեն ինչ անենք, որ սխալներ բույլ չտանը և ավելի վառ կերպով, ավելի լավ պայմաններում ապահովենք Հայաստանի Հանրապետության և Արցախի Հանապետության ապագան: Այս խաչքարները, այս լսարանները հայրենասիրական դաստիարակության այն վայրերն են, որտեղ մեր երի-

տասարդները պետք է շփվեն և դասեր քաղեն: Այս լսարանը դրասում դրված խաչքարի շարունակությունն է», - ասաց Սեյրան Օհանյանը, ապա հավելեց, որ նման լսարաններ պետք է կահավորվեն նաև մյուս բուհերում, քանզի մեր ժողովրդին պետք են միայն ու միայն վառ օրինակներ, որպեսզի ժողովրդը համախմբվի, կարողանա հասկանալ տվյալ ժամանակահատվածի ամենակարևոր խնդիրները և այդ խնդիրների լուծնան շուրջ միակամ կերպով առաջ

ընթանա:

Այնուհետև Սեյրան Օհանյանը սիրով պատասխանեց ուսանողներին հետաքրքրող հարցերին, ապա պարզեցներ հաճանեց Տնտեսագիտական համալսարանում ռազմահայրենասիրական ակտիվ գործունեություն ծավալող ուսանողներին, ասպիրանտներին, դասախոսներին բանակ - հասարակություն կապի ամրապնդման և ուսանողների հայրենասիրական դաստիարակության գործում ունեցած ավանդի համար:

ՀՀ գինված ուժերի «Դրաստանատ Կանայան» մեղալով պարզեատրվեցին ինֆորմատիկայի և վիճակագրության ֆակուլտետի դեկան Մանուկ Մովսիսյանը, ֆինանսական ֆակուլտետի դեկանի տեղակալ Վահե Միքայելյանը, բանկային գործի և ապահովագրության ամբիոնի ասպիրանտ Յայկ Բեջանյանը: Ուսանողներ Զավեն Խուկեյանն (կառավարման ֆակուլտետ, 2-րդ կուրս) ու Յովհաննես Ջարությունյանը (տնտեսության կարգավորման և միջազգային տնտեսական հարաբերությունների ֆակուլտետ, 3-րդ կուրս) արժանացան պատվորելի: Ուսանողական խորհրդի նախագահ Սերգեյ Խառստյանը և մարքեթինգի ամբիոնի ասպիրանտ Գրիշա Ամիրխանյանը նախարարից նվեր ստացան ժամացույցներ: Նախարարի հրամանով պարտադիր գինվորական ծառայության մեջ գտնվող ուսանողներ Արթուր Յաղնուրյանը (տնտեսության կարգավորման և միջազգային տնտեսական հարաբերությունների ֆակուլտետ), Դավիթ Ազրիյանը (կառավարման ֆակուլտետ), Անդրանիկ Միրզոյանը (մարքեթինգի և բիզնեսի կազմակերպման ֆակուլտետ) ստացան 10-օրյա արտահերթ արձակուրդ:

Արդյունավետ համագործակցության համար Սեյրան Օհանյանը շնորհակալություն հայտնեց համալսարանի ռեկտոր Կորյուն Աթոյանին՝ նվիրելով պաշտպանության նախարարության շենքի նանրակերտը: Իր հերթին Կորյուն Աթոյանը նախարարին հանձնեց խորհրդանշական հուշանվեր՝ նաև նրա դեկավարած կառույցին մաղթելով խաղաղ ընթացք ալեկոծ ծովում:

ԱՐՄԻՆԵ ՎԱՐԴԱՆՅԱՆ

Տեխնոլոգիական-Տղագրական նոր գործընթաց՝ «Տնտեսագետ» Հրատարակածություններ

2013 թվականի դեկտեմբերին կարճատև ընդմիջումից հետո վերագործարկվեց ՀՊԾՀ արտադրատպագրական բաժինը՝ տպարանը: Նոր տարածքում, նորացված սարքավորումներով ու գույքով համալսարանի դեկավարության ջանքերով հիմք դրվեց տեխնոլոգիական-տպագրական նոր գործընթացի. շահագործվեց գունավոր տպագրության մեքենան KONICA MINOLTA bizhub PRO C60000L, բաժինը համալրվեց համակարգիչներով, վերանորոգվեցին հիմն, բայց դեռևս պիտանի սարքերն ու գործիքները: Վերակառուցված տպարանի գործունեության սկիզբը նշանավորեց «Հայաստանի պետական տնտեսագիտական համալսարանի 2013 թվականի ուսումնագիտական ու ֆինանսատնտեսական գործունեության արդյունքները և 2014 թվականի բյուջեի նախագծի հիմնական ցուցանիշները» գրքի հրատարակումը: Այսօր արդեն, ինչպես հավաստում է արտադրատպագրական բաժնի ավագ տպագրիչ Գարեգին Յարությունյանը, հրատարակել է 250 000 մամուլ ծավալով գրականություն:

ՀՊԾՀ արտադրատպագրական բաժնի թողարկած արտադրանքի տպագրական որակի լավագույն արտացոլումը «Տնտեսագետ» ամսագիրն է, քանի որ ամբողջությամբ գունավոր է և ակնառու է դարձնում տպագրական մեքենայի հնարավորությունները: 2014 թվականին թողարկվել են բարձրորակ տպագրությամբ «Տնտեսագետի» 4 համարները, «Բանեքը ՀՊԾՀ-ի» գիտական հանդեսի 3 համարները: Շուրջ մեկ տարվա աշխատանքի արգասիքն են «Ամբերդ» հետազոտական կենտրոնի մատենաշարը (17 պրակ), ներհամալսարանական գիտական դրամաշնորհներով կատարված ուսումնասիրությունները (12 անուն), ՀՊԾՀ 23-րդ «Տնտեսական զարգացման քաղաքականության արդի հիմնախնդիրները ՀՀ-ում» գիտաժողովի նյութերի ժողովածուն: Լույս են տեսել նաև «Ամբերդ» հետազոտական կենտրոնի «Ազգային անվտանգության հետազոտություններ» ծրագրի տնօրեն, տ.գ.թ. Վարդան Աբոյանի «Ազգային անվտանգության հիմնախնդիրները» (Դասախոսություններ), ՀՊԾՀ բարձրագույն մաթեմատիկայի ամբիոնի կողմից լրամշակված և հրատարակության ներկայացված «Բարձրագույն մաթեմատիկայի խնդիրների ձեռնարկը», Լյուբա Մեհրաբյանի «Աշխատանքի իրավունքը» (Ուսում-

նական ձեռնարկ): Այստեղ են տպագրվում նաև համալսարանում ուսումնական գործընթացի հետ կապված բոլոր փաստաթղթերը, մատյանները, ուսանողների անձնական քարտերը:

Այն մասին, թե ինչ ճանապարհ է անցնում «Տնտեսագետ» հրատարակչության արտադրանքը, տպարանի հետագա գործունեության, տպագրական ծավալների ընդլայնման և այլ հարցերի մասին գրուցեցինք ՀՊԾՀ տնտեսական գծով պրոռեկտոր Միհսահիլ Կարապետյանի հետ: Նա նշեց, որ այսօր մեր տպարանի հնարավորությունները թոյլ են տալիս՝ թողարկել բարձր որակի տպագրական արտադրանք: «Մեր պատվերներով այլևս չենք դիմում տարբեր տպարաններ և չենք անցնում այդ երկարատև ու աշխատատար գործընթացը: Ավելին՝ այս պահի դրությամբ մինչև 50 տոկոս կրճատվել են տպագրական ծախսները: Մեկ խոսքով՝ գոհացնող է ամսագրերի, գրքերի որակը: Այնուհանդերձ, դեռևս անհրաժեշտ է ձեռք բերել որոշ սարքավորումներ, օրինակ՝ թելակարող, սոսնձող, լամինացնող մեքենաներ, որոնց առկայությամբ տպարանի գործունեությունը կլինի առավել արդյունավետ», - ասաց պրոռեկտորը:

Ա. ՎԱՐԴԱՆՅԱՆ

ԼՂՎԱՐՁԱՊԵՏԸՇ ՀԱՐՍՎԱԾ ԲՈՒԺՈՒՄ

Յոկտեմբերի 3-ին մեր համալսարանի հյուրերն էին Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության վարչապետ, Արցախի պետական համալսարանի խորհրդի նախագահ Արայիկ Հարությունյանը և նույն համալսարանի ռեկտոր Մանուշ Մինասյանը:

ՀՊՏՀ ռեկտոր, պրոֆեսոր Կորյուն Արոյանը, դիմավորելով հյուրերին, նրանց ուղեկցեց համալսարանի միջազգային ծրագրերի, ապա «Ամբերդ» հետազոտական կենտրոններ: Յյուրերը շրջեցին բուհի գեղատեսիլ բակում, իսկ վերջում այցելեցին զոհված ուսանող-ազատամարտիկների անվան նորաբաց լսարան: Շրջայցից հետո հանդիսությունների սրահում հանդիպում տեղի ունեցավ համալսարանի պրոֆեսորադասախոսական կազմի և ուսանողության հետ: Ներկաներին ողջունեց Կորյուն Արոյանը: Մեծ պատիվ համարելով Տնտեսագիտական համալսարանում Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության Կառավարության ղեկավար Արայիկ Հարությունյանին, ով նաև Արցախի պետական համալսարանի խորհրդի նախագահն է, ինչպես նաև Արցախի պետական համալսարանի ռեկտոր Մանուշ Մինասյանին հյուրընկալելը՝ ՀՊՏՀ ռեկտորը ներկաներին տեղեկացրեց մի ուշագրավ հանգամքի մասին՝ թե ԼՂՀ վարչապետը, թե՝ ԱրՊԴ ռեկտորը սովորել են Երևանի ժողովրդական տնտեսության հնատիտուտում՝ ընդհանուր տնտեսագիտության ֆակուլտետի ազգային տնտեսագիտություն մասնագիտությամբ: Խոսելով ՀՊՏՀ և Արցախի պետական համալսարանի համագործակցության մասին, անդրադառնալով հետագա ծրագրերին՝ Կորյուն Արոյանն Արցախի վարչապետին առաջարկեց ՀՊՏՀ ֆինանսավորմամբ Արցախի տնտեսության որևէ իհմնախնդրի շուրջ հետազոտություն իրականացնել ՀՊՏՀ «Ամբերդ» հետազոտական կենտրոնում, ինչը դրական ընդունելության արժանացավ Արայիկ Հարությունյանի կողմից:

Երախտիքի հր խոսքն ասաց ՀՊՏՀ-ում սովորող արցախցի ուսանող Աննա Սայհյանը, ով շնորհակալություն հայտնեց Երկու հանրապետությունների ղեկավարություններին՝ Տնտեսագիտական համալսարանում պետական համալսարանի խորհրդությունների ղեկավարություններին՝ Արցախի պետական համալսարանի միջև սոորագրվել է համագործակցության համաձայնագիր:

Հանդիպումը եղուափակվեց ԼՂՀ վարչապետ Արայիկ Հարությունյանի ելույթով, ով ընդգծեց Հայաստանի պետական տնտեսագիտական հա-

մալսարանի դերը բուհական կրթության ոլորտում՝ նշելով, որի ինքը ևս ուսանել է Երևանի ժողովրդական տնտեսության հնատիտուտում (մեկ ու կես կիսամյակ, արցախյան պատերազմական գործողություններից հետո ուսումը շարունակել է Արցախում): Վարչապետը անուն առ անուն վերհիշեց իր դասախոսներին, արժենորեց մեր բուհում իր ուսանելու տարիները՝ շեշտելով, որ բարձրագույն կրթությունը մարդուն տալիս է ոչ միայն մասնագիտություն, այլև կյանքի կարևոր դասեր: Արայիկ Հարությունյանը խոսեց Արցախի տնտեսության, աճի տեմպերի, իրականացվող ծրագրերի մասին:

«Այսօր իմ նպատակն է ներկայացնել Արցախի տնտեսությունը, Արցախը՝ այսօր, Արցախը՝ վաղը, քանի որ շատերը Արցախը դիտարկում են որպես տարածք, որտեղ ընթանում են պատերազմական գործողություններ կամ դիտարկում են որպես զրուաշրջային գոտի, ինչը սակայն այդպես չէ», - իր ելույթում նշեց Արայիկ Հարությունյանը՝ շեշտելով, որ դա սխալ ընկալուն է, և ԼՂՀ-ն կարող է շատ լուրջ ներակատարում ունենալ ոչ միայն իր, այլև Հայաստանի տնտեսության զարգացման գործում:

Վարչապետը պատասխանեց ներկաների հարցերին, շնորհակալություն հայտնեց ՀՊՏՀ ռեկտորին հյուրընկալության համար և խոստացավ ննան հանդիպումները պարբերական դարձնել: Ռեկտոր Կորյուն Արոյանը ՀՊՏՀ պրոֆեսորադասախոսական անձնակազմի և ուսանողների անունից հուշանվերներ հանձնեց ԼՂՀ վարչապետին և Արցախի պետական համալսարանի ռեկտորին:

Նշենք, որ սույն թվականի ապրիլի 15-ին ՀՊՏՀ-ի և Արցախի պետական համալսարանի միջև սոորագրվել է համագործակցության համաձայնագիր:

Ն. ԱՎԱՆԵՍՅԱՆ

Յունիսի 23-ին տեղի ունեցավ 2013-2014 ուստարվա գիտական խորհրդի վերջին նիստը: Ֆինանսական ֆակուլտետի դեկան Զաքար Կիրակոսյանը ներկայացրեց 2013-2014 ուստարվա համալսարանի ֆինանսական, դեկան Միքայել Թավաղյանը՝ կառավարման, իսկ դեկան Մանուկ Սովոհյանը՝ հնֆորմատիկայի և վիճակագրության ֆակուլտետների հաշվետվությունները: Դեկանները խոսեցին հաշվետու ժամանակաշրջանում ֆակուլտետներուն ուսումնական գործընթացի կազմակերպման, առաջադիմության, ամբիոնների գիտահետազոտական աշխատանքներուն ուսանողների ներգրավվածության, ուսման վարձերի գեղջման և այլ խնդիրների մասին: Ֆակուլտետներուն ստուգող հանձնաժողովի ուսումնասիրությունների մասին գեկուցեց ռեկտորի խորհրդական Գրիգոր Կիրակոսյանը՝ ընդգծելով, որ երկրորդ ստուգման արդյունքում, ի համեմատություն առաջինի, ֆակուլտետներուն գրեթե բոլոր ուղղություններով աշխատանքների բարելավում կա, սակայն առկա են մի շարք խնդիրներ: Մասնավորաբես անհրաժեշտ է բարելավել բացակայությունների, դասաձախողությունների, ակտիվությունների գրանցման, գործավարության հետ կապված խնդիրները: Դեկանների հաշվետվություններից հետո ելույթներով հանդես եկան կառավարման ամբիոնի վարիչ, պրոֆեսոր Աշոտ Սալամարյանը, տնտեսանաթեմատիկական մեթոդների ամբիոնի վարիչ, պրոֆեսոր Աշոտ Թավաղյանը: Յուրի Սուվարյանը նշեց, որ իրենց ֆակուլտետի դեկանն ու դեկանատը կարողացել են ֆակուլտետուն ստեղծել բարենպաստ մթնոլորտ, ինչի արդյունքը համագործակցված և արգասաբեր աշխատանքն է: Միաժամանակ նա ուշադրություն հրավիրեց երկու խնդիրի վրա. Յուրի Սուվարյանն առաջարկեց կրթության որակի բարձրացման համար առավել կարևոր կրթական տեխնոլոգիաների ներդրումը, ինչպես նաև մա-

գիտարատուրայի ծրագրերը դարձնել ավելի գրավիչ: Աշոտ Սալամարյանը ևս, բարձր գնահատելով իրենց ֆակուլտետի դեկանի աշխատանքը, առաջարկեց մագիստրատուրայի կրթության որակը բարձրացնելու համար ներդնել մագիստրոսական կրթական ծրագրերի դեկավարների ինստիտուտը: «Մենք նույնպես գոհ ենք մեր դեկանի աշխատանքից, նա կարողանում է համակարգված աշխատել ամբիոնների հետ», - նշեց պրոֆեսոր Աշոտ Թավաղյանը՝ առաջարկելով ներդնել մագիստրատուրայում հրապարակային դասախոսությունների ընդունված մուտքումը: Բոլոր ելույթները, հար-

սերում հանել ամփոփիչ քննությունը, ավարտական աշխատանքը բոլոր ուսանողների համար դարձնել պարտադիր և ավարտական աշխատանքի համար հատկացնել 18 կրեդիտ, ինչպես նաև «Հայոց պատմություն» առարկայի երկրորդ կիսամյակի գիտելիքների ստուգման ձևը ստուգարք դարձնելու մասին» հարցը: Գիտխորհուրդը ներկայացված հարցերը քվեարկությամբ հաստատեց:

Քվեարկությամբ հաստատվեց թեկնածուական ատենախոսության մեկ թեմա, հրատարակության երաշխավորվեց իրավագիտության և քաղաքագիտության ամբիոնի ասխատենտ, տ.գ.թ. Վար-

2013-2014 ուստարվա գերգի, 2014-2015 ուստարվա սուսան գիտական խորհրդի նիստերում

ցերն ու քննարկումներն ավարտելուց հետո գիտխորհուրդը բավարար գնահատեց ֆակուլտետների հաշվետվությունները:

Ուսումնամեթոդական աշխատանքների գոնվ պրոռեկտոր Պարույր Քալանթարյանը ներկայացրեց «Ուսանողության և աշխատողների ամառային հանգստի կազմակերպման աշխատանքների ընթացքը Դիլիջանի «Տնտեսագետ» մարզաառողջարանում» հարցը՝ նշելով, որ մայիսից մարզաառողջարանում կատարվել են վերանորգնան և բարեկարգնան աշխատանքներ: Պարույր Քալանթարյանը ներկայացրեց ևս երկու հարց. «Անփոփիչ ատեսատվորման մասին», որով առաջարկվեց առկա և հեռակա ուսուցման բակալավրիատի ավարտական կուր-

դան Արոյանի «Ազգային անվտանգության հիմնախնդիրները» (Դասախոսություններ), ֆինանսական հաշվառման ամբիոնի դոցենտ, տ.գ.թ. Մանյա Պողոսյանի «Ֆինանսական և հարկային հաշվառման հիմնախնդիրները ՀՀ շինարարության ոլորտում» մենագրությունը, կառավարչական հաշվառման և առլիիտի ամբիոնի ասխատենտ, տ.գ.թ. Սուշեղ Յովհաննիսյանի և ասխատենտ Տիգրան Մանուկյանի «Կառուվարչական հաշվառում» թեստերի ժողովածուն և բարձրագույն մաթեմատիկայի ամբիոնի կողմից ներկայացված «Բարձրագույն մաթեմատիկայի խնդիրների ծեռնարկը» (Վերջինը՝ Վերարիատարակություն):

Անփոփիելով ուսումնական

Համալրումն ավարտված է

2014-2015 ուսումնական տարին համալրանը սկսել է նոր համալրմանք: Հոկտեմբերի վերջին օրերին հայտնի դարձան նաև հեռակա կրթածերի ընդունելության արդյունքները: Այսպիսով, համաձայն ընդունող հանձնաժողովի պատասխանատու քարտուղար Մերի Բաղայանի ներկայացրած թվական տվյալների՝ ՀՊՏՀ առկա ուսուցման բակալավրիատ է ընդունվել 989, հեռակա բակալավրիատ՝ 354, առկա մագիստրատուրա՝ 160՝ անվճար, 422՝ վճարովի և հեռակա մագիստրատուրա՝ 431 դիմորդ:

ՀՊՏՀ Գյումրու և Եղեգնաձորի մասնաճյուղերում ևս համալրման պատկերը վերջնական է. Գյումրիում՝ առկա բակալավրիատ՝ 107, հեռակա բակալավրիատ՝ 32, առկա մագիստրատուրա՝ 81, հեռակա մագիստրատուրա՝ 32, Եղեգնաձորում՝ առկա բակալավրիատ՝ 33, հեռակա բակալավրիատ՝ 33, առկա մագիստրատուրա՝ 30:

ՀՊՏՀ ընդունող հանձնաժողովը սույն թվականի մայիսի 5-ին 2014-2015 ուսումնական տարվա բակալավրական ծրագրով առկա ուսուցման դիմորդների հայտագրմանը սկսեց իր աշխատանքը, այնուհետև հանձնաժողովը շարունակեց հեռակա բակալավրիատի և առկա (Երկրորդ փուլի) ու հեռակա մագիստրատուրայի դիմորդների հայտագրումը:

ՀՊՏՀ ընդունող հանձնաժողովի նախագահ, ռեկտոր Կորյուն Աթոյանի և հանձնաժողովի նախագահի տեղակալ, պրոռեկտոր Պարույր Քալանթարյանի գլխավորությամբ հանձնաժողովը մեծ բեռնվածությամբ աշխատեց մայիսից մինչև նոյեմբեր, ըստ անհրաժեշտության՝ նաև շարաթ, կիրակի և սունական օրերին: Հանձնաժողովի կազմում ընդգրկված անդամները դիմորդներին տրամադրում էին անհրաժեշտ տեղեկատվություն, խորհրդատվություն, կատարում նաև ազգային հայտագրում, փաստաթղթավորում: Հեռակա բակալավրիատում, առկա մագիստրատուրայի Երկրորդ փուլում, ինչպես նաև հեռակա մագիստրատուրայում հանձնաժողովը կազմակերպեց նաև ընդունելության քննությունները, քննությունների արդյունքների բողոքարկումը, ընդունելության մրցույթի անցկացումը: Այս անքողջ գործընթացը լուածվության և հասարակայնության

հետ կապերի բաժինը լուսաբանել է համալսարանի պաշտոնական կայքում՝ ի ցույց հանելով Տնտեսագիտական համալսարանում սովորել ցանկացողների և ընդունվողների շարժնթացը և հանձնաժողովի բարեկիզմանը:

ՀՊՏՀ ընդունող հանձնաժողովի պատասխանատու քարտուղար Մերի Բաղայանին մենք հանդիպեցինք, եթե հանձնաժողովն իր գործունեությունն արդեն եզրափակում էր. արխիվացվում էին փաստաթղթերը: Մերի Բաղայանն իր գոհունակությունը հայտնեց հանձնաժողովականների գործունեության վերաբերյալ՝ նշելով, որ իր գործընկերները աշխատանքային այս նոր որակում էլ իրենց դրսուրել են որպես բանինաց, կարգապահ ու սրտացավ աշխատողներ: Պատասխանատու քարտուղարի հետ անմիջականորեն աշխատել են՝ որպես պատասխանատու քարտուղարի տեղակալ՝ մաքրեթինգի և բիզնեսի կազմակերպման ֆակուլտետի դեկանի տեղակալ Վաղիմ Գրիգորյանը, որպես խորհրդատուններ՝ դրցենտներ Մուշեղ Յակոբյանը և Վահե Բուլանիկյանը, որպես գործավարներ՝ ասիստենտներ Լուսինե Յարությունյանը, Աննա Մատինյանը, Վարսիկ Տիգրանյանը, ավագ լաբորատուններ Կարինե Գասպարյանը և Յասմիկ Սաֆարյանը, լաբորատու Ալիդա Բաղդասարյանը, ինչպես նաև որպես գլխավորական փաստաթղթերի պատասխանատու՝ հատուկ բաժնի պետ Մանկի Կարապետյանը և որպես հանձնաժողովի գանձապահ՝ հաշվապահական հաշվառման բաժնի գանձապահ Ռուզաննա Յայրապետյանը:

Ա. ՎԱՐԴԱՆՅԱՆ

ԳՐԱԴԱՐԱՆԸ

Հումանիտար գրադարանը համալրվել է 180 անուն գրքով. «Բուկինիստ» գրախանութիւն տնօրեն Խաչիկ Վարդանյանը գրադարանին է նվիրաբերել 220 կտոր մասնագիտական գիրը (ռուսալեզու):

ՀՊՏՀ գրադարանի տնօրինության նախաձեռնությամբ գիտական ընթերցասրահում սեպտեմբեր-հոկտեմբեր ամիսներին առաջին կուրսի ուսանողների համար կազմակերպվել են հանդիպումներ, որոնց նպատակն էր ներկայացնել բուհի գրադարանից օգտվելու կարգը, գրքի, մասնագիտական գրականության հետ աշխատելու առանձնահատկությունները: Հանդիպումներին մասնակցել են տնօրեն Կըմինե Հովհաննիսյանը, գրադարանի աշխատակիցները: 1-ին կրթսեցիներին ներկայացվել են գրքի, մասնագիտական գրականության և գրադարանի հետ առնչվելու մի շարք տեղեկություններ: Տնօրենի ուղեկցությամբ ուսանողներն այցելել են գրադարանի ուսանողական ընթերցասրահ, այնուհետև ծանոթացել գրքի թվայնացման գործընթացին, շրջել են գրադարանում:

Ա. շխատակիցների մասնագիտական տոնը շնորհավորելու համար հոկտեմբերի 7-ին ՀՊՏՀ գրադարան այցելեցին գիտության և արտաքին կապերի գծով պյուռեկտոր Գագիկ Վարդանյանը, գիտության բաժնի պետ Խորեն Միհրարյանը: Տնի առիթով գրադարանի տնօրինությունը կազմակերպել էր «Տնտեսագետ» հրատարակչության 2008-2014 թթ. լույս ընծայած գրքերի, մատենաշարերի ցուցադրություն: Գագիկ Վարդանյանը գրադարանավարի աշխատանքը, նրանց մասնագիտությունը բանաձեռք իրու գիտելիքային աշխատողներ: Պրոռեկտորն անդրադարձավ գրադարանի կողմից իրականացված աշխատանքներին, մասնավորապես՝ գրքային ֆոնդի թվայնացման գործընթացին:

ՀՈԳԵՊԱՐԱՐ ՀԱՆԳԻՄ՝ ԱՍԵՍ ՄԱՆԿՈՒԹՅԱՆ ԳՐԿՈՒՄ

Աշխատանքային տարվա ընթացքում կորուված կենսական լիցքերը վերականգնելու և գործունյա լինելու համար անհրաժեշտ է ճիշտ ու նպատակային անցկացնել արձակուրդը: Ինչպես կազմակերպել այն, որպեսզի հաճելի և օգտակար լինի, առողջարար ու կազդուրիչ: Ցուրաքանչյուրն այս խնդիրը լուծում է ըստ իր պատկերացումների, հնարավորությունների և նախասիրությունների: Ոնանք նախընտրում են հանգստանալ ծովի ափին, ոնանք՝ հայրենի գյուղում, ակտիվ հանգստի սիրահարները՝ մարզական խաղերի, արշավների, երսկուրսիաների ուղեկցությամբ և այլն: Մտահոգ լինելով հանգստի կազմակերպման խնդրով՝ մեր համալսարանն իր աշխատակիցներին առաջարկում է նատչելի ու հարմարավետ հանգստյան օրեր անցկացնելու իր տարբերակը:

Բուհի սոցիալական ծրագրերի շրջանակներում աշխատակիցներին, ուսանողներին և նրանց ընտանիքի անդամներին առաջարկվում է յուրօրինակ հանգիստ՝ Դիլիջանի Բլդան գետի ափին գտնվող ՀՊՏՀ «Տնտեսագետ» մարզաառողջարանում: Այն գործարկման օրից ի վեր (հիմնադրվել է 1976 թ.)՝ բարելավում է իր պայմանները: Երկիրականի և միահարկ քարե տնակները, վոլեյբոլի, բաստկետբոլի խաղահրապարակները, ֆուտբոլի մարզադաշտը, բացօթյա ճաշարանը, բաղնիքը և ակումբը ստեղծված են հարմարավետ հանգիստ ապահովելու համար: Ինչպես ամեն տարի, այս տարվա ամռանը ևս, մարզաառողջարանն աշխատել է 4 հերթափոխով՝ շուրջ 2 ամիս (հուլիս-օգոստոս) սպասարկելով նաև ուսանողների Արցախի պետական համալսարանից:

«Սա աշխատակիցներին և ուսանողներին ուղղված համալսարանի սոցիալական քաղաքականության բաղադրիչներից է: Մեր ուսանողների և աշխատակիցների համար իրականացնում ենք տարատեսակ սոցիալական ծրագրեր, կրթառոշակներ, աշխատակիցների համար նաև՝ բժշկական ապահովագործություն: Մարզաառողջարանային հանգիստը ևս լրացուցիչ աջակցության յուրօրինակ ծև է, որն ամեն տարի փորձում ենք ապահովել», - մարզաառողջարանի աշխատանքների մեկնարկին

ասել է ՀՊՏՀ ռեկտոր Կորյուն Վթոյանը:

ՀՊՏՀ աշխատակից և ուսանող 1 անձի համար մարզաառողջարանի ուղեգիրը, որը ներառում է 13 օր, արժե 35 հազար դրամ և 40 հազար դրամ՝ նրանց ընտանիքի անդամների, հարազատների համար:

Հերթափոխներն ավարտվել են, մարզաառողջարան ու նրա շուրջ դիլիջանյան հրաշք անտառն ընկղմվել են աշնանային տրամադրության մեջ ու պատրաստվում են դիմավորել ձմեռը, սակայն նրանք, ովքեր ամառն անցկացրել են այդ զովաշունչ ու գեղատեսիլ վայրում, դեռ ապրում են ամառային հովերով ու հիշողություններով:

Թե՛ համալսարանի աշխատակիցներից, թե՛ ուսանողներից մարզաառողջարանի մասին քազմաթիվ արձագանքներ ենք լսել. դրանք գործունակության, երախտագիտության արտահայտություն են՝ ուղղված համալսարանի ու մարզաառողջարանի դեկավարությանը՝ ընձեռված անմոռանալի հանգստի համար: Ահա թե մեզ ինչ են պատմում Շուշան Ազիրեկյանն ու Քնարիկ Տիգրանյանը, ովքեր այս տարի 1-ին անգամ հանգստացել են Դիլիջանի «Տնտեսագետ» մարզաառողջարանում:

«Ճանաչողական արշավներից, օգտակար մարզական խաղերից, ֆիզիկական վարժություններից, մշակութային երեկոներից, մաքուր ու առողջարար օդից զատ, ես արժևորեցի ևս մի բան. «Տնտեսագետ» մարզաառողջարանում ստեղծվում է ընկերական մի միջավայր, որը, թերևս, ամենակարևորն է: Այսինքն, ինց այդ ջերմությունն է թոյլ տալիս մարդուն ամբողջովին թրափել լարվածությունը, կտրվել քաղաքային բոհութորից, առօրյա հոգսերից: Դիմա էլ, երբ հիշում եմ՝ պարուրող խաղաղություն ու ջերմություն է իջնում հոգուս, այնպիսի զգացողություն է, ասես մանկությունից մի դրվագ եմ վերիիշում: Մի տեսակ պարզություն ու մարդություն կար դիլիջանյան հանգստի մեջ, այն պարզությունը, որ զգացել եմ հոգեպարար խաղաղություն ներարկող մեր հայրենի գյուղերը նկարգրող վեպերից ու պատմվածքներից», - ասում է Շուշանը:

«Օրերը հետաքրքիր էին անցնում, բայց ինքներս էլ ունեինք հիշարժան օր ստեղծելու հնարավորություն: Մի անգամ ընկերներով որոշեցինք բնության գրկում նախաճաշել: Վերցրեցինք քաղցրեղեն, սուրճ, հաց, նրերշիկ, հյութ, կարտոֆիլ և գնացինք անտառ: Խարույկ վառեցինք և խորովցինք կարտոֆիլն ու նրերշիկը, քիչ անց «խորովածի» անուշաբույրը տարածվեց շուրջքողորը: Մեզ մոտեցան հանգստացողներից մի քանիսը՝ ամորիսած հարցնելով՝ կարելի՞ է միանալ ձեզ (ոմամբ արդեն ծանոթ էին, ոմամբ՝ անծանոթ): Դրավիրեցինք մեզ մոտ: Միասին անտառում «սեղան» բացեցինք, վայելեցինք բացօթյա նախաճաշը (խորովածը թեպետ փոքր-ինչ աղանձվել էր, բայց շատ համեղ էր), և քիչ հետո անցավ ամորիսությունը, որը թույլ չէր տալիս ազատ հաղորդակցվել: Ծոկուադե սալիկը բաժանեցինք կտորների և վայելեցինք սուրճի հետ: Այսուհետև գրույցի բռնվեցինք, պատմեցինք մեր ուսանողական կյանքից, երգեցինք, բանաստեղծություններ արտասանեցինք՝ շարունակելով մեկս մուսին: Այդ պահին բոլորին միավորում էր ջերմությունը, անկաշկանությունն ու ընկերասիրությունը: Դասկացա, որ լիարժեք հանգստանալու և երջանիկ ակնթարթներ վայելելու համար շատ բան հարկավոր չէ, ընդամենը՝ հածելի և տրամադրող միջավայր: Դաշորդ օրը, երբ կրկին հանդիպեցինք, բոլորն ասում էին՝ «Չը, ե՞րբ ենք նորից խորոված անում: Անհամեր սպասում ենք, միայն ասեք, թե ինչ բերենք...»: Դասկացա, որ բոլորի սրտերը կարուտ են մարովային այն պարզությանը, որի անունն է բարություն, մեկը մյուսի հանդեա ուշադրություն ցուցաբերելու հատկություն, հոգատարություն, ջերմություն: Երևույթներ, որոնց կարիքն ունեն բոլորը: Ենց այսպիսի մթնոլորտ էր «Տնտեսագետ» մարզաառողջարանում: Միգուցե, հանգստի այլ միջավայրում չգտնվեր այն հոգեկան խաղաղությունն ու ներդաշնակությունը, որը վայելեցինք Դիլիջանում», - երանությամբ ու սիրով վերիիշում է Քնարիկը:

Մեր գրուցակիցները նշում են, որ հանգստացողների հանդեա ուշադիր ու սրտացավ էր նարզաառողջարանի սպասարկող անձնակազմը, նրանց շնորհիկ իրենց անվտանգ ու ապահով էին զգում:

Քնարիկն ավելացնում է. ««Տնտեսագետ» մարզաառողջարանը նաև ստեղծագործելու, ներշնչվելու նպաստավոր միջավայր էր. բավական է նայես շուրջու, ու բնության հրաշք տեսարանները մղում են գրի առնելու ապրածդ գեղեցիկ պահերը»:

Լիարժեք հանգստ վայելելու, լավ տրամադրություն ունենալու համար հաճախ անզոր են շրեղությունները. կարևոր է այն միջավայրը, որտեղ մարդը կարող է իրեն անկաշկանդ զգալ, հոգով մանկանալ ու երջանկանալ: Խոստովանենք, տարվա մեջ գոնե մեկ անգամ պետք է մեզ թույլ տանք այս «շրայլությունը»:

Անեն տարի, վերջին հերթափոխին, «Տնտեսագետ» մարզաառողջարանում անվճար կարգով իրենց հիշարժան հանգստան են անցկացնում ՀՊՏՀ շուրջ 100 ուսանողներ:

ՆԱՆԵ ԱԿԱՆԵՍՅԱՆ

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԽՆԱՆԿԱՐ

**ԴՊԾՀ տնտեսագիտության տեսության
ամբիոնի դոցենտ Սամվել Գրիգորյանը կրկին
ներկայացնում է կարևոր ու հետաքրքրական
տնտեսական նորություններ և առաջարկում
տնտեսագիտական խաչքառ:**

ԻՇՉՈՐԴ ՀԱՆՎԵՑ ՇՔԵՐՈՒԹՅԱՆ ՀԱՐԿԸ

Եվրոպական երկրներում լայնորեն տարածված շքեղության հարկը կիրառություն չունեցավ Հայաստանում: 2011 թ. այս հարկատեսակը սահմանելու նպատակը պետական բյուջեի եկամուտների ավելացումն էր: Սակայն 2014 թ. մայիսին մեր հանրապետությունում այն վերացվեց զարմանալիորեն նույն պատճառաբանությամբ՝ նպաստել պետական բյուջեի եկամուտների ավելացմանը: Փորձենք բացատրել իհննախնդիրը:

Ծրագրված էր, որ շքեղության 20% հարկ սահմանելով 25 մլն դրամից ավելի արժողությամբ և մինչև 2 տարեկան ներմուծվող ավտոմեքենաների նկատմամբ՝ Հայաստանի պետական բյուջեն կունենա 12-13 մլրդ դրամի լրացուցիչ եկամուտ, սակայն իրականում շքեղության հարկի պատճառով պետրութեի եկամուտները ոչ միայն չափելացան, այլև կրճատվեցին 3 մլրդ դրամով: Այս բացասական հետևանքը պայմանավորված էր շքեղության հարկի կիրառումից հետո շենք ավտոմեքենաների ներմուծման՝ 6 անգամ կրճատմամբ: Սա էլ իր հերթին պայմանավորված էր նրանով, որ 32% ներքության արժեքին ավելացավ ևս 20% շքեղության հարկ՝ կազմելով ավտոմեքենայի մաքսային արժեքի 52%-ը, որն էլ բնականաբար հանգեցրեց նաև կարգի ավտոմեքենաների ներմուծման կրճատմանը՝ նվազեցնելով պետրութեի հարկային մուտքերը:

ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ՇԱԲԱԹՎԱԿ ԿՐԵԱՏՄԱՆ ՍԼԻՄԻ ԾՐԱԳԻՐԸ

Աշխարհի ամենահարուստ մարդը՝ Կարլոս Սլիմը, որի կարողությունը գրեթե 80 մլրդ դոլար է, վերջինս Պարագվայում կազմակերպված գործարար հանաժողովում աշխարհի գործատուներին կոչ է արել անցնել 4-օրյա աշխատանքային շաբաթի: Նրա կարծիքով՝ որ հնարավորություն կտա ավելի շատ ժամանակ ունենալ լիցքաբափկելու, կյանքի որակը բարելավելու և դրանով իսկ աշխատանքի արտադրողականությունը բարձրացնելու համար:

Նշենք, որ Մեքսիկայում աշխատանքային շաբաթվա տևողությունը բավականին բարձր է՝ 44,6 ժամ, որը, ըստ Սլիմի, կարելի է փոփառակատացնել՝ 11-ժամյա աշխատանքային օր սահմանելով: Համեմատության համար նշենք, որ աշխատանքային շաբաթն Արգենտինայում 44 ժամ է, ԱՄՆ-ում, Ռուսաստանում և աշխարհի շատ երկրներում (նաև Հայաստանում) մինչև 40 ժամ է: Ամենակարծ աշխատանքային շաբաթը Սիեթելանդներում է՝ 29 ժամ, Նորվեգիայում և Դանիայում՝ 33 ժամ, Ֆրանսիայում 34 ժամ է: Ամենաերկար աշխատանքային շաբաթը Չինաստանում է՝ 60 ժամ (10-ժամյա աշխատանքային օրով), այնուհետև Հարավային Կորեայում՝ 45 ժամ: Ընդ որում, տարեկան արձակուրդը Չինաստանում 10 օր է, իսկ Կորեայում այն, որպես այդպիսին, չկա (իսկաւ անհրաժեշտության դեպքում աշխատողը կարող է մի քանի հանգստյան

օր վերցնել):

Փորձագետների կարծիքով՝ 11-ժամյա աշխատանքային օրվան անցնելու և ոչ աշխատանքային օրերի քանակն ավելացնելու Սլիմի ծրագիրը դժվար թե իրագործելի համարվի, քանի որ, ըստ նրանց, մինչև 8-ժամյա աշխատանքային օրն առավել օպտիմալ է կենսաբանական ու տնտեսական իմաստով: Դա հիմնավորել է 18-րդ դարավերջի անգլիացի սոցիալ-ռեֆորմիստ, ուստոպիական սոցիալիզմի ներկայացուցիչ Ուոբերտ Օուենը՝ իր ֆաբրիկայում սահմանելով կարգախոս. «8 ժամ աշխատանք, 8 ժամ՝ վերականգնում, 8 ժամ՝ հանգիստ»: Սակայն Աշխատանքի միջազգային կազմակերպությունը (ԱՄԿ) վերջինս կոչով դիմել է անդամ 185 պետություններին՝ անցնել քաօրյա աշխատանքային շաբաթվա՝ նկատի ունենալով իր փորձագետների հիմնավորումը, որ քաօրյա աշխատանքային շաբաթն ավելի արդյունավետ է, քան հնգօրյան: Ըստ ԱՄԿ-ի՝ քաօրյա աշխատանքային շաբաթը հնարավորություն կտա ստեղծել ավելի շատ աշխատատեղեր և դրանով նեղմել գործազրկության խնդիրը, բարելավել մարդկանց առողջական վիճակը, կրճատել աշխատանքային և ընտանեկան ստրեսները, ինչպես նաև տրանսպորտային միջոցներով աշխատանքի մեկնողների թիվը:

ԱՄԵՆԱԲԱՐՁՐ ՎԱՐՉԱՏՐՎՈՂ ԵՐԿՐՆԵՐԸ

Սլիմի առաջարկած ռեֆորմի ոչ իրատեսական լինելու մեկ այլ փաստարկ է տարբեր երկրներում աշխատանքի վարձատրության և արտադրողականության տարբերությունը: Ոչ պակաս դժվարություններ կառաջանան նաև աշխատանքային օրենսդրության փոփոխությունների հետ կապված: Այնուհանդերձ, մուլտիմիլիարդատեր Կարլոս Սլիմի առաջարկած աշխատանքային ռեֆորմի ժրագիրը, ուշագրավ լինելով հանդերձ, ուտոպիական է և անիրատեսական, թեև նա իր գործարանում փորձնականորեն ներդրել է այն:

Աշխատանքի միջազգային կազմակերպության տվյալներով (տես «[» 2014\)՝ աշխատանքի ժամային ամենաբարձր վարձատրությունը Նորվեգիայում է՝ 57,85 եվրո: Այդ ցուցանիշը Գերմանիայում 36,98 եվրո է, ճապոնիայում՝ 29,56, ԱՄՆ-ում՝ 25,87, Հարավային Կորեայում՝ 17,11, Բրազիլիայում՝ 8,73, Մեքսիկայում՝ 4,95, Չինաստանում՝ 3, 97:](#)

«BRICS»-Ը ՍՏԵՂԾՈՒՄ Է ԻՐ ՄԻԱՍՆԱԿԱՆ ԲԱՆԿԸ

Վերջերս «BRICS» միջազգային տնտեսական ընկերակցությունը, որին անդամագրված են Բրազիլիան, Ռուսաստանը, Չինաստանը, Զարավաֆրիկյան Հանրապետությունը, որոշում է ընդունել ստեղծել միասնական բանկ, որի կենտրոնակայանը պետք է լինի Չանհայում և առաջին նախագահը պետք է լինի Չինի Չնդկաստանի ներկայացուցիչը: Այս բանկի մեկնարկային կապիտալը նախատեսված է 50 մլրդ դոլար, որը հետագայում կհասցի 100 մլրդի: Բանկը և «արժութային փուլը» (կապիտալների միավորում՝ «ընդհանուր կաթսա») նախատեսված է հասցնել 200 մլրդ դոլարի, որը պետք է նպաստի այս երկրների մակրոտնտեսական քաղաքականության համակարգմանը:

Բանկի հիմնադիր կապիտալի 41 մլրդ դոլարը կտրամադրի Չինաստանը, 18 մլրդ դոլարի չափով՝ Ռուսաստանը, Չինդկաստանը և Բրազիլիան, 5 մլրդ դոլար՝ Հարավաֆրիկյան Հանրապետությունը: Բանկը, ըստ հիմնադիրների, ստեղծվում է՝ ի հակառակ Համաշխարհային բանկի և Միջազգային արժութային հիմնադրամի:

ԻՆՉՊԵՇ ԿԲԱԾԽՎԵՆ ՄԱՔՍԱՏՈՒՐՔԵՐԻՑ ՍՏԱՑՎՈՂ ԳՈՒՄԱՐՆԵՐԸ ԵՏՄ ԱՆԴԱՄՆԵՐԻ ՄԻԶԵՎ

Եվրասիական տնտեսական միության (ԵՏՄ) կանոնադրության համաձայն՝ ԵՏՄ անդամ երկրների սահմաններին ոչ Մաքսային միության անդամ երկրներից ներմուծված ապրանքներից հավաքագրված մաքսատուրքերը կուտակվում են մեկ ընդհանուր ֆոնդի մեջ, ապա, ըստ որոշակի համանանությունների, բաշխվում են կազմակերպության անդամ երկրների միջև: Նախատեսվում է, որ 2015 թ. հունվարի 1-ից կհաստատվի հավաքագրված մաքսատուրքերի բաշխման հետևյալ համանանությունը.

Ռուսաստան՝ 86,97 %,

Ղազախստան՝ 7,25 %,

Բելառուս՝ 4,65 %,

Հայաստան՝ 1,13 %:

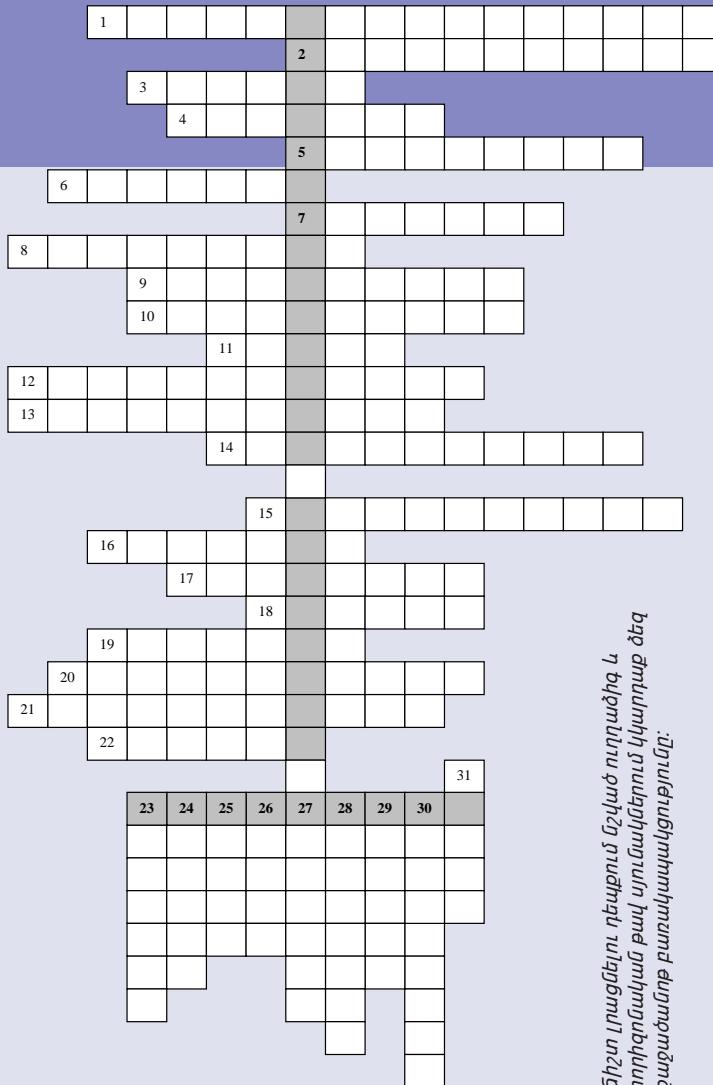
Հատկանշական է, որ Հայաստանի այս 1,13 % մասնաբաժինը մոտավորապես 150 մլն դոլար կկազմի, որը 45 մլն դոլարով ավելի է, քան 2013 թ. ՀՀ սահմանին գանձված մաքսատուրքի ընդհանուր գումարը (105 մլն դոլար):

«ՏԻԵԶԵՐԱԿԱՆ ԲԻԶՆԵՍԻ» ԵԿԱՄՈՒՏՆԵՐԸ ՌՈՒՍԱՏԱՆՈՒՄ

Վերջին 8 տարում Ռուսաստանը 3,34 մլրդ դոլար է վաստակել Միջազգային տիեզերական կայաններ օտարերկրյա տիեզերագնացների կանոնավոր փոխադրումներ կատարելու շնորհիվ: Ամերիկյան «Կոլումբիա» տիեզերանավի աղետից հետո (2006 թ.) օտարերկրյա անձնակազմները տիեզերակայան էին հասցվում միայն Ռուսաստանի «Սոյուզ» տիեզերանավորվում: Ընդ որում, եթե մինչ այդ անձնակազմների օտարերկրյա անդամները թոշում էին բարտերային եղանակով, ապա հետո մեկ տեղի համար սահմանվեց գին՝ 44 մլն դոլար, որը ներկայում կազմում է 76 մլն դոլար:

Այս ծառայության պայմանագրի մեջ նշում են տիեզերագնացի պատրաստումը, տիեզերակայան հասցնելու, թոհջրի ապահովումը, վերադարձը երկիր և վրարային ծառայությունը:

Դեպքի միջազգային տիեզերակայաններ գրուաշրջային թոհջրներից Ռուսաստանը ստացել է նաև մինչև 400 դոլար եկամուտ:

ՏԱՏԵՍԱԳԻՏԱԿԱՆ ԽԱՉԲԱՌ

1. Տնտեսագիտության տեսության ուղղություն, որի հիմնադիրն է ամերիկացի տնտեսագետ Թ. Վեբենը:

2. Դրամական ռեֆորմի տարատեսակ, երբ պետության կողմից պաշտոնապես անվավեր են ճանաչվում չափազանց արժեգրկված թրանքամները:

3. Փոխանցվող մուրհակ:

4. Երկրի տնտեսության 6-ամսյա շարունակական անկումը:

5. Իշխանության տեղական մարմիններին պետության կողմից որոշակի նպատակների համար տրվող դրամական օգնության տեսակ:

6. Անվերադարձ ֆինանսական օգնություն, որը պետության կողմից տրվում է վնասով աշխատող կազմակերպություններին նրանց վնասները հատուցելու և շահութաբերություն ապահովելու նպատակով:

7. Օրենք հեղինակի անունով, ըստ որի՝ «վաս փողեր» շրջանառությունից դուրս են մղում «լավ փողերին»:

8. Ծրջանառությունից ավելցուկային դրամական միջոցների մի մասի դուրս հանումը սղածի նվազման նպատակով:

9. Տնտեսագիտության տեսության ուղղություն, որի հիմնադիրն է ամերիկացի տնտեսագետ Մ. Ֆրիդմանը:

10. Ուսկային կապիտալի մեկ այլ անվանումը:

11. Բարիքի օգտակարությունը գնահատելու համար առաջարկված ցուցանիշ:

12. Մարքեթինգի տեսակ, որը կապված է բրենդի, ակումբային ատրիբուտների ստեղծման և վաճառքի հետ:

13. «Ընկած» գին, որը կարող է սահմանվել արտադրանքի վրա կատարված ծախսերից էլ ցածր:

14. Դրամական ռեֆորմի տարատեսակ, որը պետության կողմից կատարվում է դրամական միավորի խոշորացման նպատակով՝ վերջինիս անվանական արժեքի վերջին մեկ կամ մի քանի զրոները կրճատելով:

15. Տնտեսության իրավիճակ, որը բնութագրվում է տնտեսական անկման (ստագնացիա) և ինֆլացիայի գուգորդմամբ:

16. Վարկի տարատեսակ, որը տրամադրվում է տատանվող տոկոսադրույթով:

17. Պետական կամ տեղական բյուջեներից կազմակերպություններին տրվող դրամական կամ բնեղեն միանվագ օգնություն՝ որևէ կարևոր նշանակություն ունեցող արտադրատնտեսական գործունեություն կազմակերպելու նպատակով ներդրումներ կատարելու համար:

18. Բրոքերի ստացած վարձատրության բրոքերից մեկ այլ անվանումը:

19. Լիցենզիան օգտագործելու իրավունքի համար վաճառողին (լիցենզիրի) տրվող պարբերական մասհանումներ:

20. Մարքեթինգի տարատեսակ, որի դեպքում «մայր» կամ մեկ այլ խոշոր ընկերություն «դուստր» կամ էլ կողմնակի ընկերությանը արտոնություն է տրամադրում՝ իր անունից բիզնես վարելու, մասնավորապես՝ իր պատրաստի ապրանքներն ու տեխնոլոգիաները իրացնելու համար:

21. Տնտեսական ցուցանիշ, որը բնութագրում է, թե հասարակական արդյունքի մեկ միավոր ավելացման հետ կապված որքան ներդրումներ են պահանջվում:

22. Գերմանացի տնտեսագետ, որի անունով սահմանային օգտակարության տեսության մեջ կիրառվում են օրենքներ:

23. Մերժնաների տեխնիկական սարքավորումների միջնաժամկետ վարձակալության վճար:

24. Տնտեսական պարամետրերի աճի կամ նվազման հարաբերական ցուցանիշ, որն օգտագործվում է տնտեսության շարժը հետազոտելու համար:

25. Տնտեսավարման պրակտիկայում կիրառվող հասկացություն գների, արժեքերի կուրսերի, տոկոսադրույթների և այլ ցուցանիշների սկզբանական և փաստացի տարբերությունը նշելու համար:

26. Ուսկու և այլ բանկային մետաղների կշռի չափման միավորը:

27. Թթվադրամների, արժեքերի, մետաղադրամների վրա նշված անվանական արժեքը:

28. Անկանութիւն ծնուվ դրամական միջոցներ, որոնք գտնվում են առևտուրային բանկերում ժամկետային, խնայողական ավանդների ծնուվ և «գրեթե» փող են:

29. Տեխնիկական գիտելիքներ, կազմակերպական, ֆինանսական և այլ բնույթի պրակտիկ փորձ, որոնք ներկայացնում են առևտուրային արժեքը և ապահոված չեն պատենտային պաշտպանվածությամբ:

30. ԱՄՆ-ի դոլարը եվրոպական երկրների բանկային հաշիվներում:

31. Ցուցանիշ, որն ընկած է բարիքի գինը սահմանելու հիմքում:

Ռուսաստանի փորձագետները <ՊՏՀ>-ում. Եռօրյա դասընթացներ

ՈԴ Ա. Մ. Գորչակովի անվան Հանրային դիվանագիտության աջակցության հիմնադրամը հուլիսի 3-ին ռուսաստանցի փորձագետների թիմի հետ միասին ՀՊՏՀ-ում էր: Նրանց ընդունեց ուշադրություն ներկայացնող, համագործակցության հեռանկարներին վերաբերող հարցեր: Միջազգային ծրագրերի կենտրոնում հյուրերը հանդիպում ունեցան համալսարանի դեկանավորության և պրոֆեսորադասախոսական կազմի հետ: Բացման խոսքով հանդես եկավ ՀՊՏՀ գիտության և արտաքին կապերի գծով պրոռեկտոր Գագիկ Վարդանյանը՝ հատկանշելով հայ և ռուս ժողովուրդների վաղեմիքաղեկամությունն ուստեղծվածքարի ավանդությունները, համատեղ ձեռքբերումները, որոնք պետք է պահպանել և հարստացնել: Յշուրերին ողջունեց նաև «Ամբերդ» հետազոտական կենտրոնի տնօրեն Սամվել Ավետիսյանը: Գորչակովի հիմնադրամի ներկայացուցիչ Մարիա Բորյուաչովան ներկայացրեց իր գործընկերներին՝ Մարիա Լյանցևային, Անդրեյ Արեշևին, Ազա Միհրանյանին, Էվա Իվանյանին, ապա անդրադարձավ Գորչակովի հիմնադրամի գործունեությանն ու նպատակներին, դրամաշնորհային ծրագրերին, հայաստանյան կազմակերպությունների հետ համագործակցելու հեռանկարներին, հանրային դիվանագիտության և միջազգային հարաբերությունների ոլորտում նախագծերի իրականացման համար ֆինանսական աջակցություն ստանալու ուղիներին:

«Ամբերդ»-ի «Ազգային մրցունակության և միջազգայնացման հետազոտություններ» ծրագրի տնօրեն Արմեն Գրիգորյանը հանդես եկավ «Եվրոպական միություն, հնարավորություններ և մարտահրավերներ» թեմայով գեկուցմանը: Քննարկվող հարցի շուրջ ընդարձակ ելույթ ունեցավ ԱՊՀ երկրների հնատիտուտի գիտաշխատող Ազա Միհրանյանը: Հաջորդ բանախոսը կենտրոնի գլխավոր մասնագետ Սուլեյման Բաբաշանյանն էր՝ «Եվրոպական միությունը գլոբալ մարտահրավերների համատեքստում» թեմայով: Ծավալվեց քննարկում, հնչեցին հարցեր, ելույթ ունեցան ռուսաստանցի փորձագետները, անփոփեցին արդյունքները:

Ամիսներ անց տեղի ունեցավ առավել սերտ ու գործնական հանդիպում: «Ամբերդ» հետազոտական կենտրոնը ՈԴ

Ա.Մ. Գորչակովի անվան Հանրային դիվանագիտության աջակցման հիմնադրամի օժանդակությամբ սեպտեմբերի 16-18-ը ռուսաստանցի փորձագետների մասնակցությամբ կազմակերպեց եռօրյա վարպետության դասեր: Առաջին օրը հյուրերը՝ հիմնադրամի ներկայացուցիչ Մարիա Բորյուաչովան և քաղաքական հետազոտությունների եվրասիական ցանցի տնօրեն, քաղաքական գիտությունների թեկնածու Վիտալի Մերկուչևը այցելեցին «Ամբերդ» հետազոտական կենտրոն, ծանոթացան աշխատակազմին և գործունեությանը: Հանդիպումների շարքը սկսվեց և ընթացավ համալսարանի միջազգային ծրագրերի կենտրոնում: Եռօրյա հանդիպումներին ներկա էին ՀՊՏՀ գիտության և արտաքին կապերի գծով պրոռեկտոր Գագիկ Վարդանյանը, «Ամբերդ» հետազոտական կենտրոնի աշխատակազմը՝ տնօրեն Սամվել Ավետիսյանի գլխավորությամբ, աշխատակիցներ, դասախոսներ, ուսանողներ, ասալիրանտներ: Առաջին օրը հյուրերին ողջունեց պրոռեկտոր Գագիկ Վարդանյանը՝ նկատելով, որ հիմնադրամի հետ համագործակցության լավ

ավանդույթ է ստեղծվում, ապա մաղթեց արդյունավետ աշխատանք: Վիտալի Մերկուչևը հանդես եկավ ««Փափուկ ուժի» գործիքների փոխազդեցությունը սոցիալական հաղորդակցության ցանցերում» թեմայով դասախոսությամբ: Բանախոսը շեշտեց, թե որքան մեծ է այսօր համացանցի, սոցիալական ցանցերի դերն ու կիրառությունը յուրաքանչյուրիս կյանքում: Փորձագետը բացատրեց սոցիալական (կոնտակտային) կայքերի եռթյունը, այնուհետև անդրադարձավ «Քափուկ ուժի» եռթյանը, կիրառությանը, մանիպուլյացիոն ազդեցությանը: Այս համատեքստում ընդգծվեցին հատկապես ազգային անվտանգության խնդիրները, ցույց տրվեց սոցիալական կայքերի հնարավոր ազդեցություններն այդ անվտանգության վրա:

Հաջորդ հանդիպումն անցավ Մուսկայի միջազգային հարաբերությունների պետական ինստիտուտի դասախոս, քաղաքագետ, «Արտաքին քաղաքականություն» պրոտական վերլուծաբան, քաղաքական գիտությունների թեկնա-

ՀՊՏՀ

ծու Անդրեյ Սուշենցովի բանախոսությամբ՝ «ճգնաժամն Ուկրաինայում և Ռուսաստանի արտաքին քաղաքականությունը» թեմայով: Նա անդրադարձ կատարեց ուկրաինական ճգնաժամի արմատներին, դրա բնորոշ գծերին, խոսվեց Ռուսաստանի արտաքին քաղաքականության հիմնական ուղղությունների ու առաջնահերթությունների մասին: Այս համատեքստում փորձագետը լուսապատկերի միջոցով ներկայացրեց ռազմական արտաքին և ներքին անվտանգության առնչվող խնդիրները, ռազմական վտանգներն ու սպառնալիքները և այլն:

Վերջին վարպետաց դասը «Անդրկովկասն արդի աշխարհաքաղաքականության մեջ. հայաց Ռուսաստանից» թեմայով էր, դասախոսությամբ հանդես եկավ փորձագետ, Ռուսաստանի ռազմավարական հետազոտությունների ինստիտուտի ավագ գիտաշխատող, տեխնիկական գիտությունների թեկնածու Իգոր Նիկոլայչուկը: Նա ներկայացրեց Ռուսաստանի և Անդրկովկասի կերպարները արևելքի երկրների համար, ապա պատմական անդրադարձ կատարեց տարածաշրջանին և կանգ առավ Հայաստանի անցած ճանապարհի վրա, հիշատակեց նրա բազմադարյա պատմության մեջ կարևոր դերակատարություն ունեցած մշակութային ու քաղաքական գործիքներին, գիտնականներին, վեր հանեց այն իդեալներն ու երազանքները, որ հայ ժողովուրդը փայփայել է ու կյանքի կոչել: Իգոր Նիկոլայչուկը շեշտեց, որ Հայաստանի գերբը մի հիասքանչ տեսարան է ներկայացնում, որը խորհրդանշների միջոցով աշխարհաքաղաքական մեծ իմաստ է արտահայտում: Բանախոսը կանգ առավ Ռուսաստանի և Հայաստանի միջև աշխարհաքաղաքական գործընկերության անցյալի ու ներկայի իրավիճակի վրա, ընդգծեց այդ գործընկերության այն կարևոր դրույթները, որոնց շնորհիվ տարածաշրջանում կապահպանվի խաղաղություն:

Բոլոր դասախոսություններն անցան հարցուապատասխանի ու քննարկումների մթնոլորտում:

Ավարտին «Ամբերդ» հետազոտական կենտրոնի տնօրին Սամվել Ավետիսիսանը շնորհակալություն հայտնեց հյուրերին՝ կառուցողական ու արդյունավետ համագործակցության համար:

Ն. ԱՎԱՆԵՍՅԱՆ

ՀԱՅ ՄԱՍՈՒԼԻ ԱՊԱՋԱՆԵԿԸ ԵՎ ՆՐԱ ՀԵՏԵՎՈՐԴՆԵՐԸ ՄԵՐ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆՈՒՄ

Հայալեզու առաջին ամսագիրը 220 տարեկան է: 1794 թ. հոկտեմբերի 16-ին Հնդկաստանի Մադրաս քաղաքում ավագ քահանա Հարություն Շնավոնյանը ծերնամուխ է լինում «Ազդարար» ամսագրի հրատարակման գործին՝ դառնալով հայկական լրագրության հայրը: Պարբերականում արձարձվում էին քաղաքական, հասարակական, բարոյական, մշակութային հարցեր: Լինելով հայրենասեր ու գաղափարակիր ազգային գործիչ Շնավոնյանը համոզված էր՝ իր արածն ազգանվեր գործ է, դրանով ինարավոր է հայրենասեր երիտասարդություն դաստիարակել: Ընդամենը 18 ամս և 18 համար՝ ընդհանուր ծավալը՝ 965 է և գործեց մինչև 1976 թվականի մարտը: Սակայն այն հիմնաքարը դարձավ հայ մամուլի պատմության ու գոյության և սկզբնավորեց հայատար ու հայաշունչ նոր, բազմազան թերթեր, ամսագրեր:

Հայ մամուլի ընտանիքը մեծ է ու բազմանդամ, իր չափումներում այն ընդգրկում է ոչ միայն մայր հայրենիքը՝ Հայաստանի Հանրապետությունը, այլև ծովերից ու օվկիանոսներից անդին այն բոլոր գաղթօջախները, որտեղ լույս են տեսնում հայերեն պարբերականներ: Այս հզոր ընտանիքում մեծարիվ են նաև այն մարդիկ, ովքեր իրենց միտքն ու եռանդն են ներդնում և կերտում են հայ մամուլի շարունակական պատմությունը:

ՀՊՏՀ լրատվության և հասարակայնության հետ կապերի բաժնում (որը նաև բուհի պաշտոնական ամսագիրը՝ «Տնտեսագետն» է պատրաստում) հոկտեմբերի 16-ին տոնական տրամադրություն էր. «տանտերերը և հյուրերը» նշում էին Հայ մամուլի օրը: Մեր համալսարանում նույնապես աշխատում են մարդիկ («Տնտեսագետ» ամսագիր, «Քանթեր ՀՊՏՀ» գիտական

համես, գիտահրատարակչական ու արտադրական բաժիններ), ովքեր մասնակից են հայագիր մամուլի ստեղծման՝ կազմակերպականից մինչև լրագրողական, խմբագրական ու տպագրական գործունեություն: Այդ օրը բաժին էին այցելել գիտության և արտաքին կապերի գործ պրոռեկտոր Գագիկ Վարդանյանը, ուսումնակազմակերպական աշխատանքների գործ պրոռեկտոր Միհրդատ Հարությունյանը, վարչատնտեսական աշխատանքների գործ պրոռեկտոր Սևակ Խաչատրյանը, մարքեթինգի ամբիոնի վարիչ Վրարատ Զաքարյանը, «Քանթեր ՀՊՏՀ» գիտական հանեսի գլխավոր խմբագրի տեղակալ, գիտության բաժնի պետ Խորեն Միհրարյանը, հանդեսի պատասխանատու քարտուղար Գոհար Հովհաննիսյանը, գրադարանի տնօրեն Արմինե Հովհաննիսյանը, տպարանի աշխատակիցները, ամսագրի թղթակից-հեղինակները, մեկ խոսքով՝ մարդիկ, որոնք իրենց նպաստն են բերում բուհական մամուլի ստեղծմանը, աջակցում են, գնահատում ու ոգևորում:

Բուհական մամուլի ներկայացուցիչներին շնորհավորեցին պրոռեկտորները: Նրանք ընդգծեցին հայ մամուլի դերը, գնահատեցին ստորաբաժնման կատարած աշխատանքը, մաղթեցին աշխատանքային հաջողությունները ու նորանոր ծեռքբերումները:

ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ԼԵՂՎՈՎ ՈՒ ԿԱՌՈՒԺՈՂԱԿԱՆ ՄՏՔՈՎ

«Ամբերդ» հետազոտական կենտրոնում հուլիսի 2-ին և 4-ին տեղի ունեցած մագիստրոսական 2 խմբերի հետազոտական թեմաների միջանկյալ քննարկումներ՝ «Կլիմայի փոփոխության սոցիալ-տնտեսական հետևանքների գնահատումը և հարմարեցման միջոցառումների իրականացումը Հայաստանում» և «Բնական ռեսուրսների օգտագործման նորամուժական եղանակների միջազգային փորձը և Հայաստանում կիրառման հնարավորությունները» (խմբերի ղեկավար՝ կենտրոնի տնօրեն, դղկուր, պրոֆեսոր Սամվել Ավետիսյան, 1-ին հետազոտության համահեղինակներ՝ Մելինե Եսայան, Տարեկի Թովմասյան և Տարեկի Քոչարյան, 2-րդի համահեղինակներ՝ Լուիզա Ավետիսյան, Լիանա Աղեկյան): Առաջին քննարկմանը խոսվեց կլիմայի փոփոխության պատճառների, դրսարումների, ջերմային ազդեցության, ջերմային գազերի, արտանետման աղբյուրների մասին: Մագիստրոսական խումբը վերլուծել էր կլիմայի փոփոխության հետևանքները և մեր հանրապետության օրինակով կանխատեսումներ արել մինչև 2100 թվականը: Ուշագրավ էր հատկապես հետազոտության այն մասը, որը ցույց էր տալիս կլիմայի փոփոխության ազդեցությունը տնտեսության տարբեր ճյուղերի վրա: Հետազոտողները կարևորեցին համալիր միջոցառումների իրականացումը՝ ուղղված կլիմայական վնասակար փոփոխությունների դեմ: Ընդգծվեց էլեկտրաեներգիայի այլընտրանքային աղբյուրներից օգտվելու անհրաժեշտությունը, խոսվեց քաղաքային կանաչ լուսավորության ներդրման հնարավորությունների, առավելությունների մասին: Երկրորդ քննարկմանը խոսվեց ջրային, հողային ռեսուրսների արդյունավետ օգտագործման եղանակների, Հայաստանում բնապահպանական միջարք խնդիրների, դրանց հետևանքների և կանխարգելման մեթոդների մասին: Տարբեր երկրների օրինակով ցույց տրվեցին բնական ռեսուրսների օգտագործման նորամուժական տեխնոլոգիաների առավելությունները, ընդգծվեցին դրանց ներդրման կարևորությունն ու շահավետությունը: Մեր երկրում նորամուժական տեխնոլոգիաների կիրառման համար հետազոտողները նկատի էին ունեցել Հայաստանի առանձնահատկությունները՝ ներկայացնելով ներդրման հնարավորությունները:

2013 թ. հունիսի 1-ից մինչև տարեվերջ «Ամբերդ» հետազոտական կենտրոնում 3 հետազոտական ծրագրի 15 ուղղություններով հետազոտությունների ամփոփ հաշվետվյունների հիման վրա հուլիսին հրատարակվել է մենագրությունների շարք՝ ««Ամբերդ» մատենաշար»: 17 պրականերից բաղկացած հրատարակությունը ներառում է հետազոտական թեմաների ամենաառանցքային հիմնադրույթները, եզրակացությունները և առաջարկությունները: Յուրաքանչյուր մենագրության վերջում ներկայացված է ռուսերեն և անգլերեն անփոփում: Մենագրությունների ծավալը ավելի քան 110 մամուլ է կամ 1766 էջ: Մատենաշարը հասանելի է նաև ՀՊՏՀ պաշտոնական կայքում:

3 ուլիսի 9-ին կենտրոնի հյուրն էր միջազգային փորձագետ Քլիմանս Թատիլ Ժելեղանը, ով Հայաստանում էր ՄԱԿ-ի զարգացման ծրագրի հայաստանյան գրասենյակի (UNDP) հրավերով: Նշված գրասենյակը Հայաստանի կլիմայի փոփոխության տեղեկատվական կենտրոնի հետ իրականացնում է ՀՀ-ում ագրոապահովագրության ներդրման հնարավորությունների ուսումնասիրություն: «Ամբերդի» տնօրեն Սամվել Ավետիսյանը հյուրին նախ ներկայացրեց հետազոտական կենտրոնի կողմից իրականացվող հետազոտական երեք ծրագրերը, ապա հետազոտական ուղղությունները, կատարված և կատարվելիք աշխատանքները: Փորձագետը սեփական փորձի հիման վրա շեշտադրեց այն հիմնական սկզբունքներն ու մեխանիզմները, որոնք անհրաժեշտ են ագրոապահովագրության համար: Քննարկվեց միջազգային երկրների փորձը: Հետազոտական կենտրոնի տնօրենը կարևորեց հետազ համագործակցությունը, երկուստեք հույս հայտնվեց, որ հանդիպումները շարունակական կլիմեն:

3 ուլիսի 10-ին կայացավ մագիստրոսական 2 խմբերի հետազոտությունների տարեվերջյան շնորհանդեսը, որին մասնակցում էին ռեկտոր Կորյուն Աթյանը, գիտության և արտաքին կապերի գծով պրոռեկտոր Գագիկ Վարդանյանը, «Ամբերդի» աշխատակազմը՝ տնօրեն Սամվել Ավետիսյանի գլխավորությամբ: Այս 2 խմբերի ղեկավարն է «Ազգային անվտանգության հետազոտություններ»

ծրագրի տնօրեն, տ.գ.թ. Վարդան Աթոյանը:

Մագիստրոսական 1-ին խումբը, Ռուզա Բուդայանի, Լիլիթ Ազարյանի հեղինակությամբ, ներկայացրեց «Արտասահմանյան և հայաստանյան առաջատար համալսարանների փորձի ուսումնասիրությունը և դրա ներդրման հնարավորությունները՝ ՀՊՏՀ-ում» հետազոտությունը: Երիտասարդ հետազոտողները ամփոփ ներկայացրեցին իրենց ուսումնասիրությունը, նաև լավագույն փորձի ներդրման հնարավորությունները մեր բուհուն: 2-րդ խումբը, Շուշան Մովսիսյանի, Կարապետ Կևեյանի, Էդգար Թաղարյանի համահեղինակությամբ, ներկայացրեց «Հայաստանի տնտեսական անվտանգության հիմնախնդիրները տարածաշրջանային զարգացումների համատեքստում» թեմայով հետազոտությունը՝ ուսումնասիրության հիմնական նպատակը և խնդիրները, հետազոտության ուղղությունները: Խոսվեց ԼՂՀ հակամարտության և տնտեսական անվտանգությանը սպառնացող այլ գործոնների մասին, վերջում ներկայացվեցին առաջարկներ:

Ուսանողներին անկեղծ քննարկման հրավիրեց ռեկտոր Կորյուն Աթոյանը՝ առաջարկելով անդրադառնալ այն խորքային խնդիրներին, որոնք վերաբերում են կրթության որակի բարելավմանը և փակ սահմանների պայմաններում տնտեսական զարգացմանը: Հարցադրումներով հանդես եկան պրոռեկտոր Գագիկ Վարդանյանը, կենտրոնի տնօրեն Սամվել Ավետիսյանը: Ծնորհանդեսի պարտին ռեկտորը շնորհավորեց նախատրամատներին, ապա հանձնեց վկայականներ: Մագիստրանտները ստացան նաև ««Ամբերդ» մատենաշարի» պրակտիկ, որտեղ տպագրվել են իրենց հետազոտությունները:

Հեղինակը ներկայացնում է ազգային անվտանգության էլույթունը, առանցքային հասկացությունները, բաղադրիչները, ուղղություններն ու ապահովման եղանակները: Դժտարկված են ազգային անվտանգության ապահովման ոլորտում ուղեղային կենտրոնների մասնակցության ձևաչափին և դերակատարմանն առնչվող, ինչպես նաև անվտանգության ապահովման հիմնահարցերը՝ համաշխարհային տնտեսության գլոբալացման համատեքստում: Միաժամանակ քննարկվում են գլոբալ տեղեկատվական համակարգի և ցանցային հասարակության առանձնահատկությունները, տեղեկատվական անվտանգության ապահովման հիմնահարցերն ու մանհպույացիոն տեխնոլոգիաները: Առանձին անդրադարձ է կատարված երկրի ռազմական և տարածաշրջանային անվտանգության ապահովման հիմնախնդիրներին ու դրանց լուծ-

ՀՊՏՀ գիտական խորհրդի երաշխավորությամբ լույս է տեսել «Ամբերդ» հետազոտական կենտրոնի «Ազգային անվտանգության հետազոտություններ» ծրագրի տնօրեն Վարդան Աթոյանի «Ազգային անվտանգության հիմնախնդիրներ» (Դասախոսություններ), (Եր., «Տնտեսագետ», 154 էջ) գիրքը՝ «Ամբերդ» հետազոտական կենտրոնի տնօրեն Սամվել Ավետիսյանի և ՀՊՏՀ պատմության և քաղաքագիտության ամբիոնի վարիչ Սիրակ Հովհաննիսյանի գրախոսությամբ:

ման ուղիներին: Նախատեսված է ուսանողների, դասախոսների, ինչպես նաև քաղաքագիտությամբ ու ազգային անվտանգության հիմնախնդիրներով հետաքրքրվող մասնագետների համար:

Անդամների 23-ին մեկնարկեց 2014 թվականի գիտահետազոտական թեմաներով անցկացվող սեմինարների շարքը: «ՀՀ տնտեսական ածի միտումները Մաքսային միության անդամակցելու պայմաններում» խորագրով գիտական սեմինարը

«Տնտեսագետի» նախորդ քողարկման մեջ լուսաբանել էինք «Ամբերդ» հետազոտական կենտրոնի մագիստրոսական խմբի շնորհանդեսը՝ «Դժ պարենային ապրանքների շուկաների մարթեթինգային հետազոտություն» խորագրով և խոստացել արծարծված հիմնախնդրին անդրադառնալ ընդարձակ հրապարակմամբ: Ստորև ներկայացնում ենք մարթեթինգային այս հետազոտությունը կատարող մագիստրոսական խմբի ղեկավար, ԴՊՏԴ «Ամբերդ» հետազոտական կենտրոնի «Ազգային մրցունակության և միջազգայնացման հետազոտություններ» ծրագրի տնօրեն, մարթեթինգի ամբիոնի ղողցենս:

Արմեն Գրիգորյանի հողվածը:

ՄՊԱՌՈՂԱԿԱՆ ԾԱԽՍԵՐԻ ԵՎ ՊԱՐԵՆԱՅԻՆ ԱՊՐԱՆՔՆԵՐԻ ՇՈՒԿԱՆԵՐԻ ԲՆՈՐՈՇ ԳԾԵՐԸ ՀԱՅԱՍՏԱՆՈՒՄ

Հանրահայտ է, որ սպառողական ծախսերի մեծությունը և կառուցվածքը յուրաքանչյուր երկորի բնակչության կենսամակարդակի ու, ինչ-որ չափով, կենսակերպի կարևորագույն ցուցիչներից են: Մյուս կողմից, ինչպես հայտնի է, արդյունաբերական սպառնան մեծությունն ու կառուցվածքը ածանցվում են սպառողական ծախսերից և այդ առումով յուրաքանչյուր երկրում էլ սպառողական ծախսերի կազմին, կառուցվածքին և մեծությանն առնչվող հետազոտությունները մեծապես պահանջարկված են ինչպես պետական, այնպես էլ մասնավոր հատվածում: Ավելին, ելեկով պարենային անվտանգության ապահովման խնդրից՝ պետական հատվածի վիճակագրությունը վարվում է ինչպես սպառողական ծախսերի, այնպես էլ սպառողական շուկաների մշտադիտարկման արդյունքում ստացված տեղեկության հիման վրա: Մասնավորապես Հայաստանում սույն խնդրին առնչվող պարենական հրապարակումներով հանդես են գալիս Ազգային վիճակագրական ծառայությունը (Վիճակագրական տարեգրի երկու առանձին բաժիններով ու եռամսյակային, տարեկան առանձին հրատարակություններով), Գյուղատնտեսության նախարարությունը (թողարկված արտադրանքի վիճակագրության և պարենային հաշվեկշռի հրատարակությամբ), Տնտեսական մրցակցության պաշտպանության պետական հանձնաժողովը (առավել մեծ կարևորություն ունեցող ապրանքային շուկաների մշտադիտարկման և ամենամյա գեկույցների հրատարակությամբ) և մի շարք այլ գերատեսչական մարմիններ:

Աղյուսակ 1. Սպառողական ծախսերի տարբեր մեծություն ունեցող երկրները 2013 թվականի դրությամբ
(ըստ 2011 թ. վիճակագրական տվյալների, արտահայտված ԱՄՆ դոլարով)

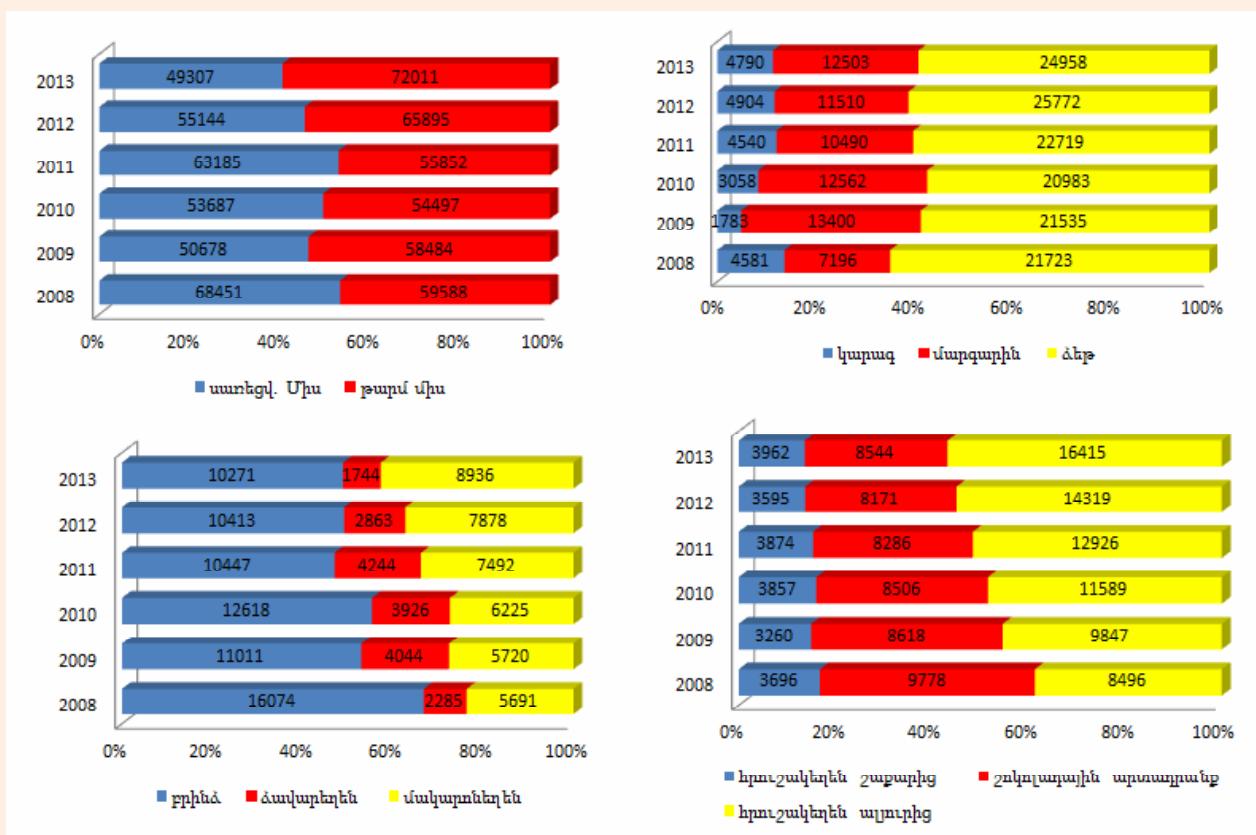
Միջին վիճակագրական սպառնամը աշխարհում	Գերբարձր խումբ	Բարձր խումբ	Միջին խումբ	Տածք խումբ	Գերցածք խումբ
5913	Նորվեգիա-40444	Շվեյցարիա-26664	ՀԱ. Կորեա-12332	Իրան-3935	Բուտան-1148
	ԱՄՆ-35110	Մեծ Բրիտ. 25910	Լեհաստան-7743	Բելառուս-3173	Ղրղզստան-1147
	Կանադա-29083	Ֆինլանդիա-25786	Թուրքիա-7481	Ուկրաինա-2739	Վիետնամ-1106
	Ճապոնիա-28534	Գերմանիա-23801	Ռուսաստան-6977	Չինաստան-2193	Պակիստան-991
	Դանիա-27777	Ֆրանսիա-22852	Ղազախստան-5714	Հայաստան-2964 (ըստ ՀՀ ԱՎԾ-ի՝ 1037)	Իրաք-991
			Ռումինիա-4861	Ադրբեյջան-2926	Ուզբեկստան-902
			Բուղարիա-4505	Վրաստան-2622	Հնդկաստան-861
				Մոլդովա-1994	Կամբոջա-756
				Շրի Լանկա-1958	Մյանմա-652
				Սիրիա-1284	Աֆղանստան-630
					Թուրքմենս.-503

Աղյուսակ՝ http://www.be5.biz/makroekonomika/household_consumption_expenditure/household_consumption_expenditure/

Ինչպես երևում է, տնային տնտեսությունների կատարած սպառողական ծախսերի կառուցվածքի տեսանկյունից նույնպես Հայաստանի ցուցանիշը մոտ է թույլ զարգացած և աղքատ երկրների ցուցանիշներին: Մասնավորապես, սպառողական ծախսերի 70,5%-ն ունի ապրանքային ուղղվածություն, որից համախառն ծախսերի 52%-ը նպատակառուղղվում է պարենային ապրանքների գնմանը: Օրինակ, զարգացած երկրներում պարենային ապրանքներին (նաև ծխախոտ և ոգելից խմիչք) բաժին է ընկնում սպառողական ծախսերի 15%-25%-ը, Արևելյան Եվրոպայի և G 20-ի անդամ զարգացող երկրներում՝ 30%-35%-ը: Ոչ պարենային ապրանքների գծով ծախսերը զարգացած երկրներում կազմում են 7%-15%, զարգացող երրում՝ 11%-20%: Ծառայությունների ծախսերը զարգացած երկրներում կազմում են ընդհանուր ծախսերի 70%-ը, զարգացող երրում՝ 45%-60%-ը:

Բացի նրանից, որ Հայաստանում սպառողական ծախսերի կեսից ավելին նպատակառուղղվում է պարենամթերքի ձեռք բերմանը, վերջին ճգնաժամից հետո դրանցում ևս կառուցվածքային բացասական փոփոխություններ են արձանագրվել: Մասնավորապես, ինչպես ցույց են տվել մեր հաշվարկները, պարենային ապրանքների վրա կատարվող ծախսերում, 2009 թվականից սկսած, գերակշռող է դաշնում առավել էժանագին պարենային ապրանքների մասնաբաժինը:

Գծ. Սպառողական ծախսերի կառուցվածքի փոփոխությունը որոշ ապրանքային շուկաներում

Ինչպես երևում է գծանկարից, մսի շուկայում սառեցված մսի ծավալները մեծացել են հօգուտ թարմ մսի: Ավելին՝ թշնամսի շուկայում ներմուծված և ավելի էժան թշնամսի մասնաբաժնը 2013 թվականին հասել է մոտ 78%-ի, խոզի մսին՝ 44%-ի: Կարագի շուկայի հաշվին էականորեն ավելացել են ծերի, մարգարինի և բուսասերուցքային կարագի շուկաների ծավալները: Նույն է նաև արագ պատրաստվող հացահատիկային կուլտուրաների ու մակարոնեղենի, ինչպես նաև հրուշակեղենի շուկաներում, որտեղ առավել էժան մակարոնեղենի և այսուրե հրուշակեղենի ծավալները մեծացել են՝ ի հաշիվ բրնձի, ծավարեղենի, շաքարի իհմքով հրուշակեղենի ու շոկոլադե արտադրանքի սպառման ծավալների նվազման:

Պետք է նշել, որ արձանագրված կառուցվածքային տեղաշարժերը էական ազդեցություն են թողել նաև պարենային ապրանքների շուկաները սպասարկող ընկերությունների կազմի, դրանց կիրառած գնագոյացման մեխանիզմների, ինչպես նաև ապրանքային անվանացանկի կազմի փոփոխությունների վրա, ինչին կանդրադառնանք մեր հաջորդ հրապարակումներում:

ՍՎԵԿԻԱՌ՝ ՌԵՄԲՐԱՆԴԻ ՀԱՆՁԱՐԵԼ ՆԵՐԾՆՉԱՆՔԸ

1770 թ. Ամստերդամում ոմն Յերման Վրենցի նկարների հավաքածուի աճուրդի ժամանակ ռուս իշխան Դմիտրի Գոլիցինը Եկատերինա Մեծի համար ձեռք է բերում Ռեմբրանդտի «Ֆլորա» կտավը, որը մի քանի տարի անց համալրում է Սանկտ Պետերբուրգի Էրմիտաժի գանձարանը:

Յոլանդական գեղանկարչության ոսկեդարի խոշորագույն ներկայացուցիչ, գեղանկարիչ ու փորագրանկարիչ, լուսաստվերի մեծագույն վարպետ Ռեմբրանդտի այս կտավը, առանց որի աղքատ ու անգույն կլինեին մեր պատկերացումները գեղեցկության ու կանացիության մասին, արվեստագետի, ստեղծագործության ու մողելի միջև միասին կապի արտահայտությունն է:

Ռեմբրանդտ Յարմենզոն («Յարմենսի որդի») վաճ Ռեյնը ծնվել է 1606 թ. (որոշ տվյալներով՝ 1607 թ.) հուլիսի 15-ին Լեյդենում, ունենոր ջրաղացան Յարմենս Յերիտսզոն վաճ Ռեյնի բազմանդամ

ՀԱՅՐԱԿԱՆ ՀԱՅՐԱԿԱՆ ՀԱՅՐԱԿԱՆ ՀԱՅՐԱԿԱՆ

ընտանիքում: 1620 թ. ընդունվում է համալսարանի լատինական դպրոց, բայց ավելի մեծ հետաքրքրություն դրսեարելով գեղանկարչության հանդեպ՝ 13 տարեկանում կիսատ է բողոքում ու զբաղվում կերպարվեստով:

1631 թ. Ռեմբրանդտը տեղափոխվում է Ամստերդամ, որտեղ շատ արագ ճանաչում է ձեռք բերուն: 1633 թ. նա անտիկ իրերի վաճառական ու նկարիչ Յենդրիկ Վան Եյլենբուրգի տանը ծանոթանում է վերջինիս զարմուհու՝ Լեովարդենի քաղաքապետ, իրավաբան ու գիտնական Ռոմբերտուս Վան Եյլենբուրգի դստեր՝ Սասկիայի հետ, իսկ 1634 թ. տեղի է ունենում նրանց պսակադրությունը: Ամուսնությունը նկարչի առջև բացում է հարուստ բյուրգերների առանձնատների դրաները (Սասկիայի ընտանիքը

պատկանում էր ունենոր վերնախավին): Սկսվում է նրա կյանքի ամենաերջանիկ շրջանը. նյութական բարեկեցություն, շատ պատվերներ, երիտասարդ կնոջ սեր:

Սիրելի կինը, համեստ նկարչի միայնակ կացարանը ողողելով երջանկության ու գրիության լույսով, դառնում է հանճարեղ ամուսնու ներշնչանքը: Ռեմբրանդտն անմիջապես սկսում է նկարել նրան: Սասկիայի ծերմակ մաշկը, շիկակարմիր մազերը իդեալական համապատասխանում էին Ռեմբրանդտի սիրած մուգ, ծանր ու փայլուն կտորներին. սիրում էր Սասկիային զարդարել թավշով, դիպակով, մետաքսով՝ այդ ժամանակի սովորույթի համաձայն, նվիրում էր աղամանդեր ու մարգարիտներ՝ նայելով, թե ինչպես է շահում նրա գեղեցիկ, երիտասարդ դեմքը փայլուն հագուստից, ինչպես է նրա թարմությունը ցայտուն առանձնանում բոստրագույն թավշի մուգ ուրվապատկերին, ինչպիսի սադափե ճերմակությամբ է շղողում նրա ոսկե մազերում ալեկոնձվող մարգարտե շղթան: Սասկիան սիրում էր բնորդի դիրք ընդունել, սակայն կատարյալ մողել նա դարձավ նկարչի սիրո ազդեցությամբ: Ռեմբրանդտը շատ է պատկերել նրան ինչպես դիմանկարներում, այնպես էլ այլ կտավներում ու փորագրանկարներում. ծաղկուն և զվարթ, նրբագեղ հագնված, հպարտ ու զգաստ կանգնած:

Ռեմբրանդտի կյանքի այս շրջանի համր, բայց պերճախոս վկան է հանճարեղ գեղանկարչի ստեղծած առավել նշանավոր կտավներից մեկը՝ Ֆլորայի տեսքով երիտասարդ Սասկիայի հիասքանչ դիմանկարը (1634 թ.):

Յին հրոմանական դիցարանում Ֆլորան (Flora, առաջացել է լատիներեն flos («ծաղիկ») բառից) գարնան, ծաղիկների, հասկերի, զարթոնքի ու պատանեկության աստվածուիին է, հողագործության, այգիների ծաղկման, բույսերի և դաշտային պտուղների հովանավորը: Յին հրոմուն Ֆլորայի տոնը սկզբնապես նշվում էր ապրիլի վերջին կամ մայիսի սկզբին, բայց հետագայում դուրս մղվեց նրա պատվին կազմակերպվող խաղերով՝ ֆլորալիաներով (Iudi Florales), որոնք սկզբնավորվել են մ.թ.ա. 238 թ.՝ Ֆլորայի տաճարի օծնամբ: Ֆլորալիաների ժամանակ Ֆլորայի զոհասեղան էին բերում ծաղկած հասկեր, իսկ խաղերն ուղեկցվում էին համաժողովրդական զվարճանքներով:

Ֆլորայի կերպարով երիտասարդ աղջկա պատկերումը կերպարվեստում հաճախակի հանդիպող այուժե է, որին Ռեմբրանդտը դիմել է երեք անգամ: Սասկիային պատկերող այս դիմանկարը, հանդիսանալով օրիներգ բնության աստվածուհուն, իր երիտասարդ կնոջ հանդեպ նկարչի բանաստեղծական սիրո վկայությունն է: Ստեղծագործությունը հավանաբար ակնարկ է կնոջ հնարավոր հղության և ցանկալի ժառանգի մասին, այդ իսկ պատճառով Ռեմբրանդտը դիմել է միջնադարյան ֆլամանդական ավանդույթին՝ պատկերե-

